Voorjaarsnota 2025

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 3

Inleiding 4

Leeswijzer 5

Hoofdstuk 1 Grote opgaven 6

Hoofdstuk 2 Inhoudelijke ontwikkelingen en financiële gevolgen 9

Programma 1 Politiek dichtbij 9

1.1 Lokaal betrokken en wijkgericht 10

1.2 Over gemeentegrenzen heen 12

Programma 2 Wonen en leefbaarheid 13

2.1 Gevarieerd en betaalbaar wonen 15

2.2 Vergroening, Klimaatadaptatie en Natuur 17

2.3 Rechtvaardige Energietransitie 17

2.4 Cultuur en erfgoed 18

2.5 Schoon en veilig verkeer 20

2.6 Minder huishoudelijk afval 21

Programma 3 Werken en leren 21

3.1 Onderwijs en arbeidsmarkt 22

3.2 Aantrekkelijk ondernemen 26

3.3 Binnenstad en toerisme 26

Programma 4 Zorgen en samenleven 28

4.1 Jeugd en jongeren 29

4.2 Hulp en Welzijn 31

4.3 Vergroten financiële zelfredzaamheid 35

4.4 Sport 37

4.5 Veiligheid 38

Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen en Bedrijfsvoering 40

Paragraaf bedrijfsvoering 40

Hoofdstuk 3 Financiën algemeen 45

Hoofdstuk 4 Technische en financiële uitgangspunten meerjarenbegroting 46

Hoofdstuk 5 Financiële doorkijk 2026-2029 47

Bijlagen 54

Bijlage 1 Aanbiedingsbrief voorjaarsnota 54

Bijlage 2 Toezeggingen en moties 54

Bijlage 3 Hanzehof 61

Inleiding

Inleiding

Voor u ligt de Voorjaarsnota 2025. Via deze voorjaarsnota informeren wij de raad over de actuele ontwikkelingen binnen onze gemeente en geven wij richting aan de inhoudelijke en financiële koers voor de komende jaren. De voorjaarsnota is het eerste moment in de planning- en controlcyclus waarin wij vooruitblikken op de programmabegroting 2026–2029. Wij doen dit aan de hand van ontwikkelingen in de grote opgaven, de programma's en de effecten hiervan op de financiële ruimte van onze gemeente. In deze voorjaarsnota spelen wij in op de actualiteit en bouwen wij voort op het coalitieakkoord ‘Natuurlijk betrokken, gelijk vooruit’ en de door de raad vastgestelde omgevingsvisie. De voorjaarsnota is daarmee voor de raad het belangrijkste kaderstellende middel als het gaat over de inhoudelijke richting en de verdeling van de schaarse middelen.

Wij hebben deze voorjaarsnota opgesteld in een periode van grote maatschappelijke dynamiek, waaronder de val van het Kabinet-Schoof. De inhoud van deze voorjaarsnota is opgesteld voor de val van het Kabinet. Van stikstof en woningbouw tot bestaanszekerheid en de energietransitie, onze opgaven zijn veelzijdig en urgent. Wij zijn trots op de stappen die we samen met inwoners en maatschappelijke partners zetten. Dit kunnen wij niet zonder onze goede samenwerkingen in de regio, de M50 en de VNG. Zo werken we aan kansengelijkheid, een sterke sociale basis en een toekomstbestendige leefomgeving. De opgaven zijn groot, maar wij blijven sturen op realisatie en draagvlak, met oog voor kwaliteit en betaalbaarheid.

Door het besluit van de gemeenteraad om de behandeling van de voorjaarsnota te laten plaatsvinden na ontvangst van de Meicirculaire, zijn wij in staat om een actueel en integraal beeld te schetsen van

de financiële situatie voor 2026 en verder. Waar we stevige ombuigingen leken te moeten presenteren vóór de Meicirculaire blijkt dat de Meicirculaire voor onze gemeente een positief effect heeft. In de Meicirculaire 2025 zien wij positieve bewegingen, maar constateren wij ook dat het Rijk stelselmatig minder indexatie vergoedt dan wij feitelijk moeten uitgeven. Waar wij voor 2026 circa €4,8 miljoen aan indexaties verwachten, vergoedt het Rijk hiervan slechts €2,2 miljoen.

Wij zijn blij te kunnen melden dat wij, mede dankzij scherpe keuzes en gerichte inzet, binnen het door de raad vastgestelde amendement 2024-A0011 van een incidentele maximale inzet van €2,7 miljoen uit de Algemene Reserve zijn gebleven. Daarmee liggen wij op koers: op basis van de huidige inzichten presenteren wij een structureel sluitende begroting vanaf 2027. Op dit moment hoeven wij als gemeente Zutphen geen urgente bezuinigingen te implementeren, echter blijven er wel veel onduidelijkheden. Wij volgen actief de gesprekken die de VNG hierover heeft met het Rijk.

In de komende maanden werken wij de voorstellen uit deze voorjaarsnota verder uit in de programmabegroting 2026–2029. Samen met de raad blijven wij bouwen aan een sterk, sociaal en toekomstgerichte gemeente Zutphen.

Leeswijzer

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 van deze Voorjaarsnota gaan we in op de grote opgaven waarvoor de gemeente Zutphen staat. Op verzoek van de gemeenteraad hebben in dit hoofdstuk ook een aantal onderwerpen opgenomen waarvan we de ontwikkeling willen monitoren.

In hoofdstuk 2 geven we per subprogramma inzicht in de ontwikkelingen. Per subprogramma geven we in de tabellen de financiële consequenties voor 2025 weer.
In de tabellen met financiële gevolgen gebruiken we de verschillende categorieën. Ter toelichting het volgende:

- Wettelijk nieuw beleid: dit is nieuw beleid waarvan de gemeente Zutphen verplicht is om het uit te voeren. In de meeste gevallen is hiervoor geld beschikbaar gesteld in de Algemene Uitkering. Deze voorstellen nemen wij mee bij de budgetaanpassingen.
- Budgetaanpassingen: dit zijn onvermijdelijke verhogingen of verlagingen in reeds bestaande budgetten. Dit zijn indexaties of volumestijgingen.
- Wenselijk nieuw beleid: dit is nieuw beleid dat ontstaat uit de actuele grote opgaven of ons coalitieakkoord. Deze voorstellen gaan verder dan het wettelijke karakter en zijn bedoeld om te bouwen aan een sterk, sociaal en toekomstgerichte gemeente Zutphen.
- Budgettair neutrale voorstellen: de uitgaven van deze voorstellen worden gedekt door bijvoorbeeld reserves. Dit heeft voor de Voorjaarsnota geen budgettaire gevolgen. De bedragen (inclusief dekking) worden in de begroting opgenomen. Indien er een krediet beschikbaar wordt gesteld, benoemen we dit in de tabel.
- Als een voorstel incidenteel is staat dit aangegeven met (i), als een voorstel structureel is staat dit aangegeven met een (s).
- In deze tabellen zijn de bedragen waar mogelijk afgerond.

In hoofdstuk 3 beschrijven we de algemene financiële situatie voor de gemeente Zutphen. In hoofdstuk 4 komen de technische en financiële uitgangspunten voor de meerjarenbegroting 2025 – 2028 aan de orde. En in hoofdstuk 5 staan alle voorstellen op een rij.

Hoofdstuk 1 Grote opgaven

Kansengelijkheid en voldoende werk

- Preventie

We beginnen de effecten te zien van onze samenwerking op preventie. We bereiken meer inwoners met preventieve programma's, zoals lichte jeugdhulp, gezondheidsbevordering (Integraal Zorgakkoord (IZA), gezondheidsbevordering (GALA) en met onze inkomensregelingen. Dit zetten we voort in 2026. De groep 65-plussers blijft stijgen. Dit leidt tot een toenemende vraag naar ondersteuning. We spelen daarop in met een integrale aanpak. Bijvoorbeeld met het inrichten van toegankelijke voorzieningen voor ouderen, gericht op gezondheid, dementie en voorkomen van eenzaamheid. Maar ook het maken van afspraken over wonen en zorg, een toegankelijke woonomgeving en mobiliteit.

We overbruggen verschillende zorgvormen en innoveren door meerjarig partnerschap met aanbieders.

- Bestaanszekerheid vergroten

Een (té) grote groep mensen in onze gemeente leeft in bestaansonzekerheid, wat leidt tot extreme stress en beperkte mogelijkheden om te functioneren in onze complexe maatschappij. Om volwaardig aan de samenleving mee te kunnen doen, hebben mensen een woning en stabiel inkomen nodig, ondersteuning bij geldzorgen, toegang tot onderwijs en zorg, en een financiële buffer voor onverwachte uitgaven. Met onze lokale aanpak bestaanszekerheid gaan we in 2026 volop aan de slag. Onderdeel van deze aanpak zijn Inwoner in beeld en werken vanuit gelijkwaardigheid en vertrouwen.

- Toegang tot werk

De Nederlandse arbeidsmarkt wordt in 2026 wederom geconfronteerd met structurele krapte. Tegelijkertijd blijft het een uitdaging voor veel mensen om (duurzaam) aan werk te komen. Wij vinden het belangrijk om de toegang tot de arbeidsmarkt te faciliteren voor jongeren, statushouders, mensen met een arbeidsbeperking en andere groepen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Door hen te ondersteunen in hun ontwikkeling naar werk kunnen we niet alleen bijdragen aan hun persoonlijke ontwikkeling, maar ook aan het invullen van de arbeidsbehoefte. Voor diegenen die extra ondersteuning nodig hebben, bieden wij passende en integrale begeleidings- en ontwikkelingsmogelijkheden. De gemeente werkt daarnaast samen met partners in het regionale Werkcentrum om de arbeidsmarkt en het onderwijs binnen de Arbeidsmarktregio verder op elkaar af te stemmen.

- Aantrekkelijk ondernemen

We werken aan een verbetering van het vestigingsklimaat van onze gemeente. De sociaal-economische visie legt hiervoor de basis. We werken in 2026 e.v. aan de realisatie. Het is van belang om de beschikbare ruimte op de bedrijventerreinen zo optimaal mogelijk te benutten. Voor Gebiedsvisie De Mars, inclusief Bufferzone-IJsselzone-Industriehaven, ronden we in 2025 het ontwikkelkader af. We verwachten in 2026 de aanvang van de eerste deelprojecten om invulling te geven aan de visie. Zorg en toerisme zijn twee andere belangrijke pijlers onder onze economie. Deze krijgen de komende jaren extra aandacht. Zo sluiten we in 2026 structureel aan bij de Vrijetijdsagenda Achterhoek en stellen extra middelen beschikbaar voor Stichting Zutphen Promotie. We werken met ondernemers en onderwijs samen aan de aansluiting en versterking van het MBO en vakonderwijs in de gemeente Zutphen. Dit doen we via de Kennis- en Innovatie agenda die we samen met Regio Stedendriehoek invullen.

Toekomstgericht

- Omgevingsvisie

De koers voor 2040 is dat de gemeente Zutphen zich ontwikkelt tot een sterke stedelijke gemeente in een groene omgeving, gelegen aan de IJssel met hierin een compacte en dicht bebouwde stad Zutphen en vitaal dorp Warnsveld. De omgevingsvisie gaat uit van de '15-minutenstad'. Alle dingen die belangrijk zijn in het dagelijks leven zijn te voet of per fiets bereikbaar binnen 15 minuten van huis: onderwijs, zorg, werk, winkels, OV, sport en ontspanning. Dit biedt inwoners comfort en biedt ouderen de kans om langer thuis te wonen.
De basis voor de ambities in de omgevingsvisie zit in behoud en versterking van het bestaande voorzieningenniveau. Daarvoor is een groei van het inwoneraantal, toevoeging van extra woningen en werklocaties nodig. Om dit op een kwalitatieve en gezonde manier te doen is er extra aandacht voor groen-blauwe dooradering door de bestaande bebouwde gebieden.
De omgevingsvisie bevat ambities en uitgangspunten voor nieuwe initiatieven en plannen. Zo bouwen we voor de sociaal-economische visie en het verkeerscirculatieplan voort op de omgevingsvisie. De plannen voor nieuwe woonwijken en werkgebieden vinden hun basis ook in de omgevingsvisie. Zo geeft de omgevingsvisie inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en de gemeentelijke organisatie houvast bij de ontwikkeling van onze toekomstige leefomgeving en vormt de omgevingsvisie een kader voor nieuwe initiatieven.

- Rechtvaardige energietransitie

Om CO2-reductie te realiseren zetten we in op het besparen van energie, het lokaal koppelen van vraag en aanbod van energie en duurzame mobiliteit. Hiervoor hebben we voor al onze inwoners verschillende manieren om te ondersteunen bij het isoleren van het huis. Van energiefixers en collectieve inkoop tot volledige ontzorging van grootschalige isolatie. De uitkomsten van het inwonersberaad energietransitie (2025) leggen mede de basis voor de verdere activiteiten. In 2026 werken we verder aan het Warmteprogramma ter vervanging van de Transitievisie Warmte 2021. Dit doen we samen met woningcorporaties, ZutphenEnergie, Liander en het waterschap. In 2026 gaan we door met onze inzet voor grootschalige aquathermie uit de IJssel.

- Vergroenen en verkoelen

We benutten alle mogelijkheden om klimaatverandering aan te pakken en besteden speciale aandacht aan klimaatrechtvaardigheid. Bij hittegolven treedt ons lokale hitteplan in werking. We voeren het

biodiversiteitsplan uit door de natuur in onze gemeente te versterken. We werken in 2026 verder aan de verschillende projecten voor natuurvriendelijk bouwen en bewustwording van de natuur. Vergroenen en koeler maken van bedrijventerreinen De Mars en Revelhorst en Leesten Schouwbroek hebben prioriteit. Ook in de omgevingsvisie zijn ambities voor groen-blauwe dooradering van het bebouwd gebied vastgelegd

- Woningbouwopgave

We werken aan meerdere woningbouwlocaties voor bijv. De Hoven Noord, Leesten-Schouwbroek, Kleine Linie en diverse binnenstedelijke opgaven. We realiseren betaalbare woningen en gebruiken de instrumenten die daarvoor nodig zijn. In de omgevingsvisie onderzoeken we nieuwe locaties voor woningbouwontwikkeling (verdichting en transformatie) en grenzend aan het bebouwd gebied (uitleggebieden). We investeren in nieuwe ontwikkelingen zoals het bouwen van tijdelijke woningen en woningsplitsing om de urgente woningnood onder inwoners aan te pakken.

- Voorzieningen op peil

We blijven werken aan de binnenstad, want dit is voor ons een belangrijke trekpleister door de historische waarde en de veelheid aan voorzieningen. De voorzieningen in het dorp en de wijken willen we op peil houden en zo mogelijk versterken. Daarom investeren we in de buurthuizen en het jongerenwerk en in de veiligheid en leefbaarheid in de wijken, waaronder de wijkwinkelcentra. Ook in 2026 blijven we ons inzetten voor goede en laagdrempelige zorg voor onze inwoners. We werken aan een nieuwe visie op Sport. In 2026 werken we verder aan het op peil houden van de culturele voorzieningen. De basis is hiervoor in 2025 gelegd in de Cultuurnota, de uitvoeringsagenda en de herziening van afspraken met de culturele basisorganisaties. We werken verder aan de plannen voor de verbouwing van de Hanzehof.

Sterk en inclusief

- Sterke wijken

We streven naar kansengelijkheid en sociale samenhang in de wijken, waar mensen elkaar kennen, helpen en opzoeken. Dat doen we onder andere door het versterken van voorzieningen in de wijk die ontmoeten stimuleren, zoals buurthuizen en jongerenwerk, laagdrempelig en inclusief, voor iedereen bereikbaar. In 2026 werken we verder aan de Zutphense ADDO methodiek (Anders Denken, Doen en Organiseren) om de samenwerking in de wijken vorm te geven. De vragen en behoeften van bewoners zijn hierin leidend. In de startwijk Zuidwijken werken we in een alliantie met bewoners, professionals en organisaties.

- Extra inzet op veiligheid

Veiligheid is een onderwerp dat steeds meer aandacht vraagt, zowel qua complexiteit als qua capaciteit voor onder andere handhaving. We zien dat de criminaliteits- en overlastcijfers in de afgelopen jaren zijn gestegen. Daar waar de klassieke criminaliteit daalt, stijgt de digitale criminaliteit. We zien ook een stijgende lijn als het gaat om zorg- en veiligheidsproblematiek en ondermijning. Met de uitvoering van het integrale Veiligheidsplan spelen we op deze vragen in. Met het programma Preventie met Gezag en de daarbij behorende acties bestrijden we jeugdcriminaliteit. We grijpen vroeg in, werken samen, stellen duidelijke grenzen en betrekken ouders en de omgeving om jongeren op het rechte pad te houden

- Versterken Regionale samenwerking

De maatschappelijke opgaven zijn groot en complex. Om het beste te doen voor onze inwoners, de gemeente en de regio kunnen we het niet alleen. We hebben de regio én de gemeenten om ons heen nodig om op de grote vragen van deze tijd een antwoord te geven: bouwen, werk en bereikbaarheid zijn niet alleen belangrijke onderwerpen voor Zutphen. Dit is gemeente overstijgend, dit is universeel, net als stikstof, energietransitie, jeugdzorg.
We zetten in op een sterke Regio Stedendriehoek én gaan in gesprek met de omliggende gemeenten. Hier kunnen we nog meer samen optrekken, de krachten bundelen en de mouwen opstropen.

De uitvoeringsagenda van de regio Stedendriehoek is opgebouwd uit drie programma's: 1. Programma Slimme Groene Verstedelijking. Zutphen is de trekker van dit programma. 2. Programma Vitaal Landelijk Gebied en 3. Programma Regionale Economie van de Toekomst. De regio Stedendriehoek zet in op woningbouw en verduurzaming van bestaande woningen: in 2030 zijn 24.000 woningen extra toegevoegd aan de Regio Stedendriehoek ten opzichte van 2022, daarnaast hebben we 20.000 woningen verduurzaamd in bestaande wijken en hebben we in 2030 een flink aantal woningen gerealiseerd die geheel of gedeeltelijk uit circulaire of bio-based materialen bestaan. De regio Stedendriehoek werkt in 2026 samen met het rijk, de provincies en de waterschappen aan het Ontwikkelperspectief (verstedelijkingsstrategie) van de regio voor 2050. We voeren in 2026 de ‘Regio Deal Sterker in 3D’ uit. Zwaartepunten voor de projecten in gemeente Zutphen zijn energietransitie, versterken van het culturele voorzieningenniveau en de doorontwikkeling van de Techniekfabriek.

Volgen van de ontwikkelingen

In de Voorjaarsnota 2024 hebben we ontwikkelingen genoemd die we in de programmabegroting hebben opgenomen. Deze volgen we via de Burap. Deze lijn zetten we in 2026 voort.

Hoofdstuk 2 Inhoudelijke ontwikkelingen en financiële gevolgen

Programma 1 Politiek dichtbij

Ambitie

Lokaal betrokken en wijkgericht

Wij zijn een open en laagdrempelige gemeente, dicht bij alle inwoners. We zijn zichtbaar in stad, dorp en wijken. We staan voor democratische vernieuwing en een betrouwbare overheid.

We maken gebruik van de aanwezige kwaliteiten in de samenleving. We stimuleren dat inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en buurten actief oppakken wat zij zelf kunnen. Samen werken wij verder aan een inclusief Zutphen waarin inwoners met elkaar verbonden zijn, naar elkaar omkijken, waarin iedereen van betekenis is. Waar elke wijk een herkenbare identiteit heeft die door de wijkbewoners zelf gekozen is.

We hebben in onze dienstverlening oog voor de menselijke maat. We zorgen ervoor dat zaken zorgvuldig worden opgepakt en dat we transparant en aanspreekbaar zijn. Onze dienstverlening is toegankelijk en begrijpelijk, zodat iedereen eenvoudig zaken met ons kan doen. We sluiten aan bij landelijke standaarden voor (digitale) dienstverlening. Onze inwoners zien de gemeente Zutphen als een benaderbare, betrouwbare en transparante organisatie met een open blik. Onze communicatie is duidelijk, efficiënt, toegankelijk, inclusief en betrouwbaar.

Over gemeentegrenzen heen

Wij zetten ons in voor een goede samenwerking met de regio Stedendriehoek, onze buurgemeenten en de provincie Gelderland. Als gemeente staan wij voor meervoudige en maatschappelijke opgaven. Die opgaven gaan over onze gemeentegrens heen, vragen grote investeringen en hebben soms conflicterende belangen. De rol van de regio neemt daardoor aan belang toe. Ook het Rijk verwacht in toenemende mate van regio's, dat zij een rol pakken in complexe maatschappelijke opgaven zoals de Regionale Energietransitie en het woon- en stikstofdossier.

Subprogramma's

	Subprogramma's	Producten
1.1	Lokaalbetrokken en Wijkgericht	001 - Bestuur
		003 - Burgerzaken
		005 - Communicatie
		007 - Wijkgericht werken
1.2	Over gemeentegrenzen heen	001 - Bestuur

1.1 Lokaal betrokken en wijkgericht

Ontwikkelingen

001 – Bestuur

Inhoudelijke ontwikkelingen

Vanaf 2024 geldt er in Zutphen een vuurwerkverbod. De gemeente organiseert tijdens de jaarwisseling een vuurwerkvrij publieksevenement. De kosten hiervan bedragen € 70.000 structureel.

003 - Burgerzaken

Inhoudelijke ontwikkelingen

In 2026 geven we uitvoering aan het Uitvoeringsplan gemeentelijke dienstverlening Zutphen 2025-2026.

Wettelijke ontwikkelingen

Vanaf 1 januari 2026 wordt in fasen de Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Bestuur (Wmebv) van kracht. Daarmee is er een wettelijke grond voor het digitaal indienen van aanvragen voor diensten en producten met een formeel besluit.

Wettelijke ontwikkelingen

In maart 2026 vinden er gemeenteraadverkiezingen plaats. De kosten van het inwerkprogramma en de gevolgen van de verkiezingen door de griffie bedragen € 20.000 incidenteel. Daarnaast zijn er kosten van opkomst-bevorderende maatregelen, faciliteren formatie en integriteitsonderzoek wethouders. Deze bedragen € 40.000 incidenteel.

Bij de gemeenteraadsverkiezingen in 2026 vervult de gemeente voor het eerst de rol van Centraal Stembureau onder de regels van de NPVV (nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslagen). De medewerkers van burgerzaken zijn aantoonbaar gecertificeerd m.b.t. verworven vakdeskundigheid en competenties op het gebied van voorkoming identiteitsfraude. In het kader van eIDAS zijn de EU-lidstaten verplicht om eind 2026 een EU digitale ID wallet aan te bieden aan hun inwoners.

007 Wijkgericht werken

Inhoudelijke ontwikkelingen

We willen een Zutphense samenleving met een sterke sociale cohesie en vitale wijken en buurten. In 2026 werken we verder aan de Zutphense ADDO methodiek (Anders Denken, Doen en Organiseren) om de samenwerking in de wijken vorm te geven. De vragen en behoeften van bewoners zijn hierin leidend. In de startwijk Zuidwijken werken we in de alliantie met bewoners, professionals en organisaties. Met de aangevraagde middelen maken wij jaarlijks een buurtanalyse op basis van de beschikbare open data en voeren wij elk jaar in een andere wijk een inwonerstoets uit.

Financiële gevolgen subprogramma 1.1 ‘Lokaal betrokken en wijkgericht’

Product	Omschrijving	Categorie	Mutatie begroting 2026
001	Vuurwerkvrij publieksevenement	wenselijk nieuw beleid	€ 70.000 (S)
003	Gemeenteraadsverkiezingen kosten griffie	Budgetaanpassing/ indexatie	€ 20.000 (i)
003	Gemeenteraadsverkiezingen kosten burgerzaken	Budgetaanpassing/ indexatie	€ 40.000 (i)
007	Verdiepende wijkonderzoeken en buurtanalyses	Wenselijk nieuw beleid	€ 20.000 (s)

1.2 Over gemeentegrenzen heen

Ontwikkelingen

001 - Bestuur

Inhoudelijke ontwikkelingen

Voor het realiseren van onze grote opgaven op het gebied van wonen, werken en voorzieningenniveau, is samenwerken in de regio steeds belangrijker.

In de Regio Stedendriehoek zal het Ontwikkelperspectief 2050 de komende jaren een belangrijk onderwerp zijn. De raadsleden van de regiogemeenten zullen meermalen worden uitgenodigd voor bijeenkomsten over het Ontwikkelperspectief. Naar verwachting besluiten de raden in 2026 over dit perspectief, waarna we in de regio aan de slag gaan met de uitvoeringsagenda en regionale investeringsagenda. De regio verwacht dat hiervoor, naast bijdragen van het rijk en beide provincies, ook een bijdrage van de regio en de acht regiogemeenten wordt gevraagd.

- In 2025 vindt de evaluatie van de regionale samenwerking plaats. We zijn dan een kleine twee jaar aan de slag in de nieuwe opzet van de regio. De uitkomsten en aanbevelingen vanuit de evaluatie zullen in 2026 worden opgepakt.

- In 2026 vinden de gemeenteraadsverkiezingen plaats. Dit betekent dat het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur opnieuw benoemd moet worden en de programmaberaden (overleg

portefeuillehouders) opnieuw gevormd worden. Daarnaast zullen de leden van de raadsadviescommissie worden aangewezen door de nieuwe gemeenteraden.

- De uitvoering van de Regio Deal is in 2026 in volle gang. Wij zijn betrokken bij de projecten SAMEN voor leefbaarheid, Boeren voor Biobased Bouwen, Smart Energy Hubs, Krachtig MKB Regio Stedendriehoek en Groene & Gezonde Bedrijventerreinen.

- Ter uitvoering van de woondeal gaan we in 2026 in regionaal verband verder met de versnellingstafel en de verplichte Planningsmonitor. De uitdaging wordt om in dat licht bezien, onze woningbouwplanproductie op snelheid te krijgen en ter ondersteuning voldoende woningbouwsubsidies binnen te halen.

Financiële ontwikkelingen

Voor de indexeringscijfers sluit de Regio Stedendriehoek aan bij de indexeringsrichtlijnen van de gemeente Apeldoorn:
- Loonkostenindex: Apeldoorn houdt vooralsnog voor 2026 en verder 4,6% aan voor de loonkostenindex.
- Materiële kostenindex: Voor 2026 en verder gaat de gemeente Apeldoorn voor de materiële instandhouding overeenkomstig de ramingen van het CPB vooralsnog uit van 2,2%

Met deze indexering is een schatting gemaakt van de stijging van de inwonerbijdrage. De inwonerbijdrage kan ook hoger worden als gevolg van toename inwoneraantal. De exacte verhoging weten we bij de Programmabegorting.

Financiële gevolgen subprogramma 1.2 ‘Over gemeentegrenzen heen’

Product	Omschrijving	Categorie	Mutatie begroting 2026
001	Verhoging inwonerbijdrage GR Stedendriehoek	Budgetaanpassing/ indexatie	€ 20.000 (s)

Programma 2 Wonen en leefbaarheid

Ambitie

Jongeren, ouderen, gezinnen en mensen met een hoog, midden of laag inkomen: iedereen voelt zich thuis in Zutphen, Warnsveld en De Hoven. We willen dat woningen betaalbaar zijn. De binnenstad is aantrekkelijk, de daar omheen liggende woonwijken zijn prettig leefbaar en groen, de werklocaties zijn

goed bereikbaar en zijn goed onderhouden. We hebben voorzieningen die passen bij het verzorgingsgebied en de behoeften van onze inwoners.

We streven naar een rechtvaardige energietransitie, waarbij we concrete doelen en haalbare doelen stellen voor de lokale opwekking van groene energie. We werken samen met inwoners en ondernemers aan de energietransitie. We benutten zo veel mogelijk de beschikbare bebouwde ruimte voor opwekking van zonne-energie en gaan samen met inwoners, eigenaren, corporaties en ontwikkelaars aan de slag om woningen en gebouwen van het aardgas af te halen of klaar te maken om van aardgas af te gaan. We zetten samen met inwoners en ondernemers onze schouders onder een duurzame, aantrekkelijke en klimaatbestendige leefomgeving.

Duurzaam openbaar vervoer, deelauto's, de e-bike, slim parkeren en slimme mobiliteit worden belangrijker. Binnen de gemeente kun je snel en veilig lopen en fietsen. Iedereen kent de gemeente Zutphen als een gemeente die goed bereikbaar is per spoor, over water, over de weg én over snelfietspaden.

Voor duurzaam wonen, werken en verplaatsen is denk-, doorzettings- en uitvoeringskracht nodig. We doen dit samen met bewoners, bedrijven en instellingen. Waar dat kan ondersteunen we maatschappelijke initiatieven. Juist onze inwoners dragen bij aan sterke wijken met een stevige sociale cohesie en een eigen identiteit die grotendeels door wijkbewoners zelf bepaald, beheerd en verrijkt wordt.

We waarderen onze natuurlijke omgeving zoals de IJssel met haar uiterwaarden, de Berkel, het landelijk gebied, de groene zone tussen Zutphen en Warnsveld en het groen rondom de vestingwerken. We zetten ons in om het bomenbestand en de ecologische waarde te vergroten. Bij herinrichting, uitbreiding of inbreiding ontwikkelen we natuurinclusief waarbij groen een volwaardig uitgangspunt in het ontwerp is.

De gemeente Zutphen heeft een compact stedelijk gebied. Nieuwbouw en nieuwe ontwikkelingen realiseren we in het bestaande stedelijk gebied of direct tegen de bebouwde omgeving. De herstructurering van De Mars en realisatie van Noorderhaven, transformaties in de binnenstad en de ontwikkelingen van Leesten en De Hoven Noord zijn hier goede voorbeelden van. We zetten in op diverse transformaties en inbreidingen, met -waar dat kan- het herbenutten van bestaand vastgoed. We verkennen de mogelijkheden voor hoogbouw. Bij de ontwikkeling van nieuwe woningen en wijken bieden we ruimte voor starters, doorstroming en nieuwe inwoners.

We zijn trots op onze stad en het dorp en hun geschiedenis. De gemeente Zutphen heeft een rijkdom als het gaat om historisch erfgoed. Het is de drager van onze geschiedenis en het geeft de stad en dorp identiteit en sfeer. We zijn zuinig op ons erfgoed. Daarom gaan we nieuwe monumenten aanwijzen en beschermen. Wij willen zowel behoud van het erfgoed én het stimuleren van (nieuwe) kunst en cultuuruitingen, zodat Zutphen het bruisend cultureel centrum van het oosten wordt.

De gemeente Zutphen is aantrekkelijk om te wonen en werken, zowel voor onze inwoners als voor nieuwe inwoners. En dat willen we ook in de toekomst blijven. We zetten in op sociale en economische balans, een goed voorzieningenniveau en dynamiek en levendigheid in de stad. In de Omgevingsvisie schetsen we hoe de groei van onze gemeente vorm krijgt in relatie tot stedelijke vernieuwing, ruimtelijke kwaliteit, verduurzaming en economische versterking.

Subprogramma's

	Subprogramma's	Producten
2.1	Gevarieerd en betaalbaar wonen	310 – Gemeentelijke panden en gronden
		810 – Ruimtelijke ontwikkeling
		821 - Wonen
		830 - Grondzaken
2.2	Vergroening, Klimaatadaptatie en natuur	560 – Openbaar Groen en (openlucht) recreatie
		722 – Riolering
		724 – Gedenkparken
2.3	Rechtvaardige Energietransitie	723 – Milieu en Duurzaamheid
		725 - Duurzaamheid
2.4	Cultuur en Erfgoed	543 – Regionaal Archief en Erfgoedcentrum
		544 – Monumenten en Erfgoed
		545 – Archeologie
		550 – Kunst en Cultuur
2.5	Schoon en Veilig Verkeer	210 – Wegen
		211 – Verkeer
		222 – Havens en Kaden
2.6	Minder huishoudelijk afval	721 - Grondstoffen

2.1 Gevarieerd en betaalbaar wonen

Ontwikkelingen

810 - Ruimtelijke ontwikkeling

Inhoudelijke ontwikkelingen

- In samenwerking met het Rijk, de twee Provincies (Gelderland en Overijssel), de regio Stedendriehoek en de acht gemeenten van de regio Stedendriehoek wordt het Ontwikkelperspectief Stedendriehoek opgesteld. Dit perspectief wordt de komende jaren ontwikkeld en wordt gezamenlijk gefinancierd. De individuele gemeenten dragen naar rato bij aan deze regionale studie. Deelname en verdeelsleutel zijn opgenomen in de samenwerkingsovereenkomst.
- In 2025 is de Omgevingsvisie vastgesteld. In de Omgevingsvisie staan de hoofdlijnen van ruimtelijk beleid voor de komende jaren. Op diverse punten is een verdiepingsslag in omgevingsprogramma's nodig, o.a. voor het Programma Hoogbouw en Verdichting. Daarvoor verwachten we een intensief participatieproces en is behoefte aan een goede uitwerking in locaties voor hoogbouw.

Financiële ontwikkelingen

- Met de Omgevingswet is de rol van de gemeente meer gericht op zorgvuldige advisering rondom particuliere initiatieven. Zowel qua inhoud, planning (voortgang) dient zorgvuldige advisering plaats te vinden. Hiervoor is het budget advisering ruimtelijke plannen. Vanuit dit budget worden kleine studies en verkenningen betaald. Door het ontbreken van een interne stedenbouwkundige zijn wij genoodzaakt dit soort vraagstukken extern te laten uitvoeren. Door het toenemend aantal vergunningsaanvragen en door toegenomen tarieven zijn de kosten gestegen. Dit budget wordt daarom verhoogd.

821 Wonen

Wettelijke ontwikkeling

- De wettelijke ontwikkelingen en lokale politieke opdrachten en moties vragen om het opstellen van aanvullend woonbeleid. Daaronder valt: uitbreiding van het Volkshuisvestingsprogramma met beleid voor woningsplitsing en kamerverhuur (uitvoering motie 2024-M0051) en het woonwagenstand-plaatsenbeleid (op basis van Beleidskader woonwagenstandplaatsen Rijk 2018).
- Daarnaast zijn er wettelijke taken ten aanzien van de uitvoering en monitoring van woonbeleid. We hebben het over: onderzoek en uitvoering woonbeleid inclusief prestatieafspraken (Woningwet 2015), versnellingstafel woningbouw (wettelijke taak), uitvoering woonruimteverdeling (Wet Versterken regie op de Volkshuisvesting, Huisvestingswet) en het doorstroming instrumentarium (voortzetting bestaand beleid verhuiscoach op basis van afspraken met de provincie en woningcorporaties tot 2030).

Financiële gevolgen subprogramma 2.1 ‘Gevarieerd en betaalbaar wonen’

Product	Omschrijving	Categorie	Mutatie begroting 2026
810	Ontwikkelperspectief Stedendriehoek	Budgetaanpassing	50.000 (i)
810	Advieskosten ruimtelijke plannen	Budgetaanpassing	43.000 (s)
810	Onderzoeksbudget omgevingsvisie en wonen	Wenselijk nieuw beleid	50.000 (s)

810	Onderzoeksbudget omgevingsvisie en wonen opstartkosten	Wenselijk nieuw beleid	50.000 (i)

2.2 Vergroening, Klimaatadaptatie en Natuur

Ontwikkelingen

Inhoudelijke ontwikkelingen

Landelijk zien we dat de problematiek rond droogte, wateroverlast, hittestress en watervoorziening actueel blijft. We sluiten in de gemeente Zutphen waar nodig aan.

- Voor 2026 besteden we extra aandacht aan de aanpak van o.a. hittestress in de uitvoering van Gebiedsvisie De Mars. We werken aan klimaatbestendigheid voor inwoners via Water in de stad.
- Bij herinrichtingen en reconstructies richten we de openbare ruimte klimaatbestendig in. Dit betekent dat we streven naar 30% groen in elke buurt. Daarnaast hanteren we de volgende uitgangspunten:
  - ruimte voor regenwater;
  - 300m afstand tot een koele plek van minimaal 200m2 vanaf elke woning en ieder gebouw;
  - 40% schaduw op veelgebruikte loop- en fietsroutes;
  - geen plek onbenut.
- We breiden ons bomenbestand uit: in 2030 hebben we 35.000 bomen en in 2050 hebben we voor elke inwoner een boom. Om dit doel te bereiken planten we jaarlijks ruimt 600 bomen en bosjes aan, zowel in het stedelijk- als in het landelijk gebied.
- We vergroenen de meest hittegevoelige plekken in onze stad en dorp: met behulp van provinciale subsidies planten we honderden bomen en struiken aan op bedrijventerrein De Mars en Revelhorst.

Financiële gevolgen subprogramma 2.2 ‘Vergroening, klimaatadaptatie en natuur’

In dit subprogramma zijn geen financiële gevolgen.

2.3 Rechtvaardige Energietransitie

Ontwikkelingen

725 – Duurzaamheid en Programma Energietransitie

Inhoudelijke ontwikkelingen

- Het samenwerkingsverband Warmte uit Water, opgezet door RWS en Alliander, heeft het initiatief genomen om gemeenten te begeleiden bij het opzetten van een project voor het toepassen van grootschalige aquathermie voor een collectief warmtenet voor 6900 (>5.000) woningen. Het college heeft in juli 2023 besloten om deel te nemen aan het project

grootschalige aquathermie van Warmte uit Water. We stellen in 2025 een financieel en technische quickscan op, van het woongebied, om de haalbaarheid van grootschalige aquathermie project aan te tonen. Daarna verwachten we in 2026 de overstap naar de Ontwerpfase te maken.

Wettelijke ontwikkelingen

- In het Nationale Klimaatakkoord is vastgesteld dat in 2050 alle gebouwen in Nederland van het aardgas af moeten zijn. In de Transitievisie Warmte 2021 hebben we aangegeven hoe in Zutphen alle woningen van het aardgas af kunnen. De gemeente Zutphen heeft de ambitie om voor 10.000 woningen een warmtenet te ontwikkelen. We streven naar een betrouwbare warmtevoorziening die haalbaar en betaalbaar is voor de bewoners.

Financiële ontwikkelingen

Na de financieel en technische quickscan van het woongebied volgen -bij haalbaarheid- financiële gevolgen in de vorm van investerings- en operationele kosten. We komen hiervoor terug bij de raad.

De Provincie Gelderland heeft inmiddels een subsidie beschikbaar gesteld die doorloopt t/m augustus 2026.

Financiële gevolgen subprogramma 2.3 ‘rechtvaardige energietransitie’

Product	**Omschrijving**	**Categorie**	**Mutatie begroting 2026**
725	Warmteproject GAZZ (Grootschalige Aquethermie Zutphen Zuid)	Budgetaanpassing	150.000 (i)

2.4 Cultuur en erfgoed

Ontwikkelingen

Product 543 - Regionaal Archief en Erfgoedcentrum

Financiële ontwikkelingen

- Om de openstelling voor publiek van ons gemeentelijk monumentaal vastgoed te kunnen voortzetten is een budgetaanpassing nodig als gevolg van de kostenoverdracht van vaste lasten. Het gaat om de vaste servicekosten en huur voor de Bourgonjetoren en de Wijnhuistoren.

Inhoudelijke ontwikkelingen

- Het collectiebeheersysteem, het e-depot en de website van het Erfgoedcentrum moeten uiterlijk in 2026 worden aanbesteed, zodat de gemeente Zutphen voldoet aan de Omgevingswet en de Aanbestedingswet. Het huidige collectiebeheersysteem wordt vanaf 2025 niet meer doorontwikkeld en ondersteund. Dat leidt tot veiligheidsrisico's en verminderde toegang tot de gemeentelijke erfgoedcollecties. Daarnaast kan de gemeente Zutphen met de huidige erfgoedportal en het huidige collectiebeheersysteem niet voldoen aan de eisen die de Omgevingswet stelt aan transparantie en informatie over waarden en beleid op het gebied van archeologie en monumentenzorg.

Product 545 - Archeologie

Financiële ontwikkelingen

- Sinds enige jaren worden er kosten bij team archeologie neergelegd die eerder door andere teams werden betaald, zonder dat er budget mee is gekomen. Ook andere vaste lasten zijn meer toegenomen dan dat de indexering kon dekken. Het budget wordt aangepast zodat de egalisatiereserve in stand blijft.

Product 550 - Kunst en Cultuur

Inhoudelijke ontwikkelingen

- In 2025 stelt de gemeenteraad de Cultuurnota 2025-2028 vast. Doelstellingen zijn een toegankelijk cultureel aanbod voor inwoners van de gemeente Zutphen (iedereen kan kunst en cultuur meemaken) en aantrekkelijkheid van de gemeente voor de regio.
- Om een stevige basis neer te kunnen zetten voor onze cultuursector en daarmee ook voor onze inwoners is het noodzakelijk om nu te investeren in kunst en cultuur.

  Zeker gezien het feit dat we in de afgelopen jaren steeds vaker een beroep hebben moeten doen op incidentele middelen en de algemene reserve voor de tekorten die zijn ontstaan bij organisaties. Met het nieuwe cultuurbeleid willen we juist inzetten op een stevige basis en continuïteit waarborgen. En niet steeds achteraf repareren. Met een stevige basis kunnen we blijven doen wat we doen (samen met onze basisorganisaties en onze meerjarige initiatieven), maar zetten we ook in op experiment en vernieuwing (door middel van onze incidentele subsidies). Dat is nodig om bijvoorbeeld jongeren te houden en behouden binnen de activiteiten in de gemeente Zutphen. Door structureel meer te investeren geven we ook een impuls aan het broedplaatsen- en atelierbeleid, cultuur in de wijk(en) en kunst in de openbare ruimte. De gemeente Zutphen heeft dan niet alleen een sterke en stevige basis, maar is een bruisende en vitale stad op het gebied van kunst en cultuur. Onze organisaties staan regionaal sterk. Inwoners en bezoekers nemen deel aan verschillende activiteiten binnen de gemeente Zutphen. Er staat een krachtige keten van talentontwikkeling, we zetten in op cultuureducatie en we investeren in de sociale kracht van kunst en cultuur, door kunst en cultuur als middel in te zetten bij maatschappelijke opgaven.

- In deze voorjaarsnota stellen wij de financiële verwerking van het project Hanzehof voor.

Wettelijke ontwikkelingen

- De gemeente heeft een wettelijke taak op het gebied van de zorgplicht voor bibliotheken. Elke gemeente moet vanaf 2027 een volwaardige bibliotheek in haar gemeente hebben. We werken samen met de bibliotheek aan een meerjarenplan voor de komende jaren, waarin we afspraken borgen.
- Ook het IDO (informatiepunt Digitale Overheid) valt onder de verplichtingen die de gemeente heeft ten aanzien van de bibliotheek. Een IDO biedt laagdrempelig, gratis en voor iedereen toegankelijke ondersteuning bij vragen over het gebruik van de digitale overheid. Deze informatiepunten zijn nu vooral in bibliotheken te vinden. BijdeBieb werkt ook aan punten buiten de bibliotheek die toegankelijk zijn voor de betreffende doelgroepen.
- De gemeente heeft tot in ieder geval 2028 de wettelijke taak voor de bekostiging van haar lokale omroep (RTV Berkelstroom voor Zutphen).

Financiële gevolgen subprogramma 2.4 ‘Cultuur en erfgoed’

Product	**Omschrijving**	**Categorie**	**Mutatie begroting 2026**
543	Kostenoverdracht opengestelde monumenten	budgetaanpassing	9.108 (s)
543	Kosten voor collectiebeheer, e-depot en website	budgetaanpassing	75.000 (i)
545	Vaste lasten archeologie	budgetaanpassing	29.300 (s)
550	Cultuurnota 2025-2028	nieuw wenselijk beleid	440.000 (s)
550	Verbouwing Hanzehof	nieuw wenselijk beleid	Zie voorstel 24 tot en met 27 in hoofdstuk 5 en bijlage 3

2.5 Schoon en veilig verkeer

Ontwikkelingen

Inhoudelijke ontwikkelingen

- Het Verkeerscirculatieplan en de Parkeernota worden in 2025 vastgesteld. We verwachten in 2026 de eerste stappen naar implementatie te doen.

Financiële gevolgen subprogramma 2.5 ‘Verkeer en vervoer’

In dit subprogramma zijn geen financiële gevolgen.

2.6 Minder huishoudelijk afval

Ontwikkelingen

Inhoudelijke ontwikkelingen

- Het grondstoffentekort komt o.a. als gevolg van de geopolitieke situatie steeds hoger op de agenda. Met de Regio Stedendriehoek en in onze gemeente onderzoeken we o.a. of we het hergebruik van materialen en grondstoffen kunnen verbeteren via een regionale grondstoffenbank.

Financiële gevolgen subprogramma 2.6 'Minder huishoudelijk afval'

Voor dit subprogramma zijn geen financiële consequenties.

Programma 3 Werken en leren

Ambitie

Ondernemers staan voor grote uitdagingen en kijken naar een onzekere toekomst. Grondstoftekorten, personeelstekorten, problemen in de wereldwijde distributieketens, sterk gestegen kosten als gevolg van inflatie, stikstofproblematiek, energietransitie en in een aantal sectoren een sterk gestegen schuldenlast maken duidelijk dat er op veel plekken knelpunten zullen ontstaan. Daar komt de druk op ruimte bij, waarbij o.a. vanuit wonen, klimaatadaptatie en energietransitie claims op bedrijventerreinen worden gelegd.

Dit vraagt om twee sporen: een gezamenlijke stabiele koers inzetten om samen complexe grote opgaven op te pakken die een lange adem vragen en aan de andere kant flexibel de problemen van nu oppakken. Dit organiseren we in de periode 2022-2026.

De sociaal-economische visie moet de koersvastheid borgen. Een visie die we samen ontwikkelen met bedrijven en organisaties. Een visie waarin we duidelijk maken hoe we in de gemeente Zutphen een aantrekkelijk en onderscheidend werk- en leerklimaat kunnen maken dat goed aansluit op de wensen en behoeften van inwoners, bedrijven en scholen, nu en in de toekomst.

Via de ontwikkeling van Gebiedsvisie De Mars en het Regionaal Programma Werklocaties wordt gewerkt aan voldoende ruimte voor bedrijven en het toekomstbestendig maken van onze bedrijventerreinen.

De actuele problemen pakken we onder andere op door samen met de Regio Stedendriehoek regiodeals te ontwikkelen, die we samen met bedrijven, maatschappelijke organisaties en onderwijsinstellingen ontwikkelen.

Een van die actuele opgaven is het aanpakken van personeelstekort. Het belang om daarin samen te werken neemt alleen maar toe. Ondernemers hebben praktisch en theoretisch opgeleide medewerkers nodig en innovatieve ideeën. Scholen hebben behoefte aan goede input van bedrijven voor de ontwikkeling en actualisatie van lesprogramma's maar ook plekken waar leerlingen praktijkervaring kunnen opdoen. Inwoners zoeken een passende baan of dagbesteding waarin ze hun talenten kunnen benutten en ontwikkelen.

In de gemeente Zutphen zetten we als gemeentelijke organisatie de komende jaren in op intensievere en effectievere samenwerking tussen inwoners, bedrijven, onderwijsinstellingen en maatschappelijke organisaties. Ook besteden we veel aandacht aan het organiseren van passende randvoorwaarden om werken en leren toegankelijk te krijgen voor alle inwoners.

Het stimuleren van inclusiviteit in het onderwijs en de ontwikkeling van integrale kindcentra spelen daarin een belangrijke rol. Dit zijn instrumenten om de algemene ontwikkeling en kansengelijkheid van kinderen te bevorderen.

Subprogramma's

	Subprogramma's	Producten
3.1.	Onderwijs en Arbeidsmarkt	421 – Onderwijshuisvesting
		422 – Kinderopvang en Lokaal Onderwijs-beleid
		640 – GelreWerkt!
		600 – Participatie
3.2.	Aantrekkelijk ondernemen	311 – Straatmarkten
		320 – Economie
3.3.	Binnenstad en Toerisme	562 – Toerisme en Recreatie
		Programma Binnenstad

3.1 Onderwijs en arbeidsmarkt

Ontwikkelingen

421 - Onderwijshuisvesting

Inhoudelijke ontwikkelingen

- We werken met de uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) en de daarbij behorende ontwikkelagenda aan goede en passende scholen.

Financiële ontwikkelingen

- In 2026 staan investeringen voor Basisschool de Achtsprong en duurzaamheidsmaatregelen van meerdere scholen op de planning. De investeringen in de Achtsprong (€3.667.150) en de duurzaamheidsmaatregelen (€1.000.000) worden gefinancierd vanuit de reserve Onderwijshuisvesting. De mutatie in de begroting 2026 betreft rentekosten op het voorbereidingskrediet en kapitaalslasten.

422 - Kinderopvang en lokaal onderwijsbeleid

Inhoudelijke ontwikkelingen

Elk kind kan naar een voorschoolse voorziening ter voorbereiding op de basisschool. Dit bevordert de algemene ontwikkeling en kansengelijkheid van kinderen. We creëren een doorgaande lijn en samenwerking tussen onderwijs en kinderopvang.

- We versterken in 2026 de pedagogische samenleving door middel van een beleidsnotitie ‘het jonge kind’ met een visie op een doorgaande lijn tussen 0-6 jaar en we voeren de ontwikkelagenda uit.

We willen voortijdig schoolverlaten en jeugdwerkloosheid voorkomen.

- Samen met de samenwerkingsverbanden passend onderwijs voor het primair onderwijs (PO) en het voortgezet onderwijs (VO) werken we verder aan schoolaanwezigheid. Dit vraagt naast de wettelijke taak ook om een meer preventieve inzet van onze leerplichtconsulenten.
- We geven invulling aan het voorkomen van schooluitval en jeugdwerkloosheid in samenwerking met Gelrewerkt!, het onderwijs, preventiepartners, Team lichte jeugdhulp en het bedrijfsleven.

600 - Participatie

Inhoudelijke ontwikkelingen

Arbeidsmarkt

In 2026 zal de Nederlandse arbeidsmarkt wederom geconfronteerd worden met structurele krapte, veroorzaakt door demografische veranderingen zoals vergrijzing en afnemende bevolkingsgroei. Dit heeft verstrekkende gevolgen voor de bedrijven omdat de beschikbaarheid van arbeidskrachten (nog verder) afneemt, wat de groei en productie in gevaar kan brengen. Bedrijven zijn genoodzaakt om alternatieve oplossingen te vinden, zoals automatisering, het herstructureren van werkprocessen en het aantrekken van nieuwe doelgroepen.

Tegelijkertijd blijft het een grote uitdaging voor veel mensen om (duurzaam) aan werk te komen. Een essentiële prioriteit is dan ook het faciliteren van de arbeidsmarkttoegang voor jongeren, statushouders, mensen met een arbeidsbeperking en andere groepen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Door hen te ondersteunen in hun ontwikkeling naar werk, kunnen we niet alleen bijdragen aan hun persoonlijke ontwikkeling, maar ook aan het invullen van de arbeidsbehoefte. Voor

diegenen die extra ondersteuning nodig hebben, bieden wij passende begeleidings- en ontwikkelingsmogelijkheden.

In dit licht staan wij in 2026 voor belangrijke uitdagingen:

- Samen met het UWV, onderwijsinstellingen en maatschappelijke partners, de arbeidsmarkt en het onderwijs binnen de arbeidsmarktregio verder op elkaar af te stemmen. Het versterken van de samenwerking tussen deze partijen is essentieel om zowel de economische stabiliteit als de lokale maatschappelijke veerkracht als die van de arbeidsmarktregio te waarborgen.
- In lijn met de landelijke trend stijgt het aantal inwoners dat een beroep doet op een vorm van gemeentelijke ondersteuning (begeleiding, loonkostensubsidie, jobcoaching) bij het verkrijgen en behouden van werk. Daarbij gaat het zowel om inwoners met een gemeentelijke inkomensondersteuning als om niet-uitkeringsgerechtigden (NUG-ers).
- Ook het aantal jongeren in begeleiding bij GelreWerkt! groeit. Dat komt door een verschuiving van wettelijke regelingen van Rijk naar de gemeenten (afbouw Wet sociale werkvoorziening en Wajong, Inburgeringswet). Met name jongeren met een arbeidsbeperking zijn vaak blijvend aangewezen op begeleiding vanuit de gemeente. Daarom besteden we in 2026 extra aandacht aan deze doelgroep. De jongerenaanpak van de consulenten werk en de consulenten van het Doorstroompunt nemen we onder de loep en in overleg met de jongeren komen we tot een nieuwe aanpak.

Wettelijke ontwikkelingen

Regionaal Werkcentrum (RWC)

In 2024 hebben de ministers van Sociale Zaken & Werkgelegenheid en van Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen een brief aan de Kamer gestuurd waarin de hervorming van de arbeidsmarkt wordt aangekondigd. De voorstellen worden vastgelegd in de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen (SUWI-wet), met 1 januari 2026 als beoogde datum van inwerkingtreding. Kern is de vorming van een Regionaal Werkcentrum (RWC) als centraal loket waar inwoners en werkgevers terecht kunnen met al hun vragen rondom werk, ontwikkeling en loopbaangericht onderwijs. Het RWC heeft een GIDS functie. De GIDS is verantwoordelijk voor ontvangst, vraagverheldering, informatie, doorverwijzing en begeleiding. Het jaar 2025 is een transitiejaar.

- Gedurende het transitiejaar werken we in onze arbeidsmarktregio Veluwe Stedendriehoek met vier subregionale RWC's, waaronder één in Zutphen (voor Brummen, Lochem en Zutphen). Het voorstel voor de definitieve inrichting (locaties) wordt naar verwachting medio 2025 aan de colleges en raden voorgelegd, zodat dit per 1 januari 2026 kan worden uitgevoerd.

Participatiewet in Balans

- Het wetsvoorstel "Participatiewet in Balans" (verwachte inwerkingtreding 1 januari 2026) richt zich op een aantal belangrijke verbeterpunten binnen de uitvoering van de Participatiewet. Onder andere vermindering van de administratieve lasten, meer ondersteuningsmogelijkheden voor inwoners met een arbeidsbeperking om te gaan werken en meer mogelijkheden tot vrijlating van inkomsten.

Financiële ontwikkelingen

- De rijksmiddelen voor de uitvoering van het RWC zijn nog onbekend. Daarnaast is ook nog onduidelijk in hoeverre deze ontwikkeling leidt tot een verdere stijging van het aantal inwoners met een ondersteuningsbehoefte (o.a. begeleidingsuren, loonkostensubsidie, scholing en jobcoaching). Als er geen extra geld komt moeten we dit vanuit het huidige budget financieren.
- Ook zijn de consequenties van de vernieuwde Participatiewet nog niet te bepalen.

640- GelreWerkt - Wsw - sociaal ontwikkelbedrijf

Inhoudelijke ontwikkelingen

Beschut Werken

- Op 1 januari 2026 eindigt de overeenkomst met de huidige uitvoerder beschut werk voor de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en Participatiewet zoals dat nu plaatsvindt binnen De Opmars. Omdat de overeenkomst niet meer verlengd kan worden, moeten nieuwe afspraken worden gemaakt. Vanaf 1 januari 2026 bouwen we aan de doorontwikkeling naar een Sociaal Ontwikkelbedrijf. Daarbij werken zorgaanbieders, werkgevers, onderwijsinstellingen, aanbieders van (leer-) werkprojecten en GelreWerkt! samen voor de inwoners van de gemeente Zutphen in hun ontwikkeling naar passend werk en/of dagbesteding. Ook verbreden we de doelgroep. Vanuit Participatie, Jeugd en Wmo werken we samen aan leer-en ontwikkelplekken, de doorstroom naar werk, dagbesteding en de inzet van benodigde zorg.

Harmonisering van de werkgevers regelingen

- Minder loketten (zie product 600, RWC) én eenduidigheid in regelgeving maakt het voor werkgevers gemakkelijker om inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt een dienstverband te bieden. Vandaar dat in de Arbeidsmarktregio Veluwe Stedendriehoek wordt gestart met het harmoniseren van de lokale regelgeving rondom de werkgeversinstrumenten loonkostensubsidie, proefplaatsing en jobcoaching. Dat betekent dat alle gemeenten in de regio dezelfde regels hanteren. De financiële consequenties zijn afhankelijk van de uitkomst van de harmonisering. In 2025 maken we een plan, uitvoering in 2026.

Financiële gevolgen subprogramma 3.1 'Onderwijs en arbeidsmarkt'

Product	Omschrijving	Categorie	Mutatie begroting 2026
421	Onderwijshuisvesting: bestemmen van de reserve. Betreffende: rentekosten voorbereidingskrediet de Achtsprong	Rentekosten	€ 3.700
	Bestemmen van de reserve €3.667.150	budgetneutraal	

421	Onderwijshuisvesting: bestemmen van de reserve. Betreffende: kapitaalslasten duurzaamheidsmaatregelen Bestemmen van de reserve €1.000.000	kapitaalslasten budgetneutraal	€40.000

3.2 Aantrekkelijk ondernemen

Ontwikkelingen

Inhoudelijke ontwikkelingen

- Eind 2025 worden de sociaal-economische visie en de Gebiedsvisie De Mars opgeleverd. Samen met verschillende partners nemen we in 2026 stappen om de gekozen richting te realiseren. Deze koers wordt ook toegepast in de afspraken met partners zoals Stichting Parkmanagement Zutphen, Stichting Zutphen Promotie en Stichting Binnenstadmanagement Zutphen.
- We hebben meerjarige afspraken met de regio over het gebruik en de uitbreiding van werklocaties in Zutphen, zoals vastgelegd in het Regionaal Plan Werklocaties dat medio 2025 wordt vastgesteld. Deze afspraken vertalen we met de regio en binnen onze organisatie naar concrete stappen voor uitvoering. Ook pakken we in 2026 de meerjarige afspraken uit de human capital agenda van Regio Stedendriehoek op die zorgvuldig afgestemd zijn op de ontwikkelingen in de arbeidsmarktregio.
- We werken aan de uitvoering van de regiodeal 2025-2027. De Smart Energy Hub op bedrijventerrein De Mars gaat een volgende fase in, waarin concrete stappen gemaakt worden naar invoering. In de culturele sector wordt via de regiodeal de samenwerking tussen een aantal basisinstellingen in de regio versterkt.
- De Provincie Gelderland steunt met subsidies en maatregelen de verduurzaming van werklocaties en het betrekken van bedrijven bij klimaat-, energie- en circulariteitsdoelen. Ook werken we nauw samen met de provincie en bedrijven in Zutphen. De Smart Energy Hub op De Mars is hierbij belangrijk.

Financiële gevolgen subprogramma 3.2 'Aantrekkelijk ondernemen'

In dit subprogramma zijn geen financiële gevolgen.

3.3 Binnenstad en toerisme

Ontwikkelingen

Programma Binnenstad

Inhoudelijke ontwikkelingen

- In de afgelopen jaren werkten we samen aan de binnenstad, met zichtbaar resultaat. De binnenstad ligt er verzorgd bij en er is weinig leegstand. Samen met inwoners, ondernemers, eigenaren en organisaties werken we ook in de komende jaren verder aan onze mooie binnenstad. Via Programma Binnenstad werken we stapsgewijs aan vergroening en het klimaatbestendig maken

van het centrum.

- Een centrumgebied gaat naast winkelen en horeca, steeds meer over ontmoeten, wonen en verblijven. Dit betekent een grotere mix van functies (sociaal maatschappelijk, cultuur, diensten, werken, onderwijs en wonen) en meer aandacht voor de verblijfskwaliteit. Aandachtspunten zijn de kwaliteit van het horeca en winkelaanbod als geheel en de versterking van de identiteit van deelgebieden.
- Om de binnenstad duurzaam aantrekkelijk en bereikbaar te houden, willen we het aantal auto's beperken. We willen veel minder geparkeerde auto's in ons historische centrum en een goede bereikbaarheid houden.
- We blijven samenwerken met Stichting Binnenstadmanagement Zutphen en Stichting Zutphen Promotie. We werken ieder vanuit onze eigen rol aan de aandachtspunten (zie ook hieronder bij product 562).
- We continueren onze inzet voor het project Wonen boven winkels.

562 – Toerisme en Recreatie

Inhoudelijke ontwikkelingen

- De Stichting Zutphen Promotie (SZP) heeft ambitieuze plannen die niet alleen gericht zijn op directe economische voordelen, maar ook op het verbeteren van de aantrekkelijkheid van de binnenstad en het ondersteunen van de belangen van ondernemers op de lange termijn.
- In 2026 zullen we de extra activiteiten van SZP incidenteel subsidiëren via de Stichting Ondernemersfonds Binnenstad Zutphen (SOBZ). Het gaat om het kwalitatief verbeteren van stadsaankleding en het organiseren van extra kwalitatief hoogstaande evenementen en feestelijkheden rond nationale feestdagen.
- De gemeente Zutphen sluit vanaf 2026 weer volledig en structureel aan bij de samenwerking in de Achterhoek bij de Vrijetijdsagenda Achterhoek (VE). In onderzoek zien we dat de VE met bijbehorend uitvoeringsprogramma bijdraagt aan een aantrekkelijker stad voor zowel bewoners, bezoekers als ondernemers inclusief onze doelstellingen voor brede welvaart.
- In 2026 werken we ook aan de implementatie van de Horecavisie.

Financiële ontwikkelingen

- Via de SOBZ geven we -onder voorwaarden- een financiële impuls aan de ambities van SZP.
- We sluiten weer volledig aan bij de Vrijetijdsagenda Achterhoek.

Financiële gevolgen subprogramma 3.3 ‘Binnenstad en toerisme’

Product	**Omschrijving**	**Categorie**	**Mutatie begroting 2026**
562	Verhogen budget St. Ondernemersfonds Binnenstad Zutphen	nieuw beleid gewenst	150.000 (i)

562	Vrijetijdsagenda Achterhoek 2026 t/m 2028 (St Achterhoek Toerisme)	nieuw beleid gewenst	90.000 (s)

Programma 4 Zorgen en samenleven

Ambitie

Een sterke inclusieve samenleving

We gaan uit van de kracht van onze inwoners en blijven inzetten op een sterke inclusieve samenleving. De gemeente Zutphen is voor iedereen een veilige en gezonde plek om te wonen, te werken, te sporten en naar school te gaan. Niemand wordt gediscrimineerd op grond van afkomst, huidskleur, seksualiteit, gender, leeftijd, geloof of het hebben van een beperking.

Wij koesteren de dynamiek in de wijken, in de eigen netwerken van inwoners en andere partijen en in de gemeente als geheel. We versterken de sociale cohesie. Daarbij streven we naar kansengelijkheid en sociale samenhang in de wijken, waar mensen elkaar kennen, helpen en opzoeken. Preventie, het voorkomen dat problemen ontstaan of verergeren, is het uitgangspunt. Daar waar het inwoners in hun netwerk, in de buurt of daarbuiten zelf niet lukt, ondersteunen wij. Onze grondhouding is werken vanuit de inwoner, integraal en gebiedsgericht. Elke wijk heeft z'n eigen dna en die verschillen omarmen en versterken we. Dat vraagt verschillende investeringen en manieren van faciliteren vanuit de gemeente.

De gemeente Zutphen is een fijne gemeente voor kinderen en jongeren om op te groeien, met ruimte om te spelen en elkaar te ontmoeten, ouders die elkaar helpen, goed onderwijs, een breed aanbod aan sport en cultuur. We zetten preventieve activiteiten en lichte jeugdhulp in voor kinderen met risicofactoren. Gespecialiseerde jeugdhulp zetten we in als het écht nodig is.

Hulp aan inwoners willen we zoveel mogelijk lokaal en dichtbij huis kunnen aanbieden. Een sterke sociale basis is daarvoor cruciaal. We gaan eenzaamheid tegen, bij ouderen, maar ook bij jongeren en/of mantelzorgers. We werken preventief aan het bevorderen van de gezondheid van onze inwoners. Daar draagt ook ons sportbeleid aan bij. De toenemende vergrijzing heeft onze aandacht. We spelen daarop in door 'zo lang mogelijk thuis wonen' mogelijk te maken met een aanbod aan dagbesteding, laagdrempelige ontmoetingsplekken, en goede huishoudelijke zorg.

We hebben aandacht voor een duurzaam en betaalbaar zorglandschap. Daarbij streven we naar meerjarig strategisch partnerschap met (zorg)aanbieders om te komen tot efficiëntie en innovatie in het aanbod vanuit de vraag van de inwoner.

Bestaanszekerheid vergroten

Het aantal huishoudens dat niet meer structureel kan rondkomen neemt toe in de gemeente Zutphen. De bestaanszekerheid van onze inwoners staat steeds meer onder druk. Als gemeente hebben we, in samenwerking met inwoners en maatschappelijke organisaties, een wettelijke en collectieve

verantwoordelijkheid voor inwoners die ondersteuning nodig hebben om op de arbeidsmarkt en in de maatschappij te kunnen participeren.

De inwoner vormt het vertrekpunt bij beleid en uitvoering in het sociaal domein, samen met de begrippen vertrouwen, gelijkwaardigheid en bestaanszekerheid. Vertrouwen van de overheid in de inwoners én inwoners die vertrouwen hebben in de overheid. De oplossingen en ideeën van de inwoner zijn voor ons leidend, niet de afzonderlijke wet- en regelgeving en systemen. Dit vraagt van ons als gemeente dat we dingen anders durven doen en (meer) integraal werken.

Verbinden veiligheid, leefbaarheid en zorg

De gemeente Zutphen streeft ernaar om voor al haar inwoners en bezoekers een veilige gemeente te zijn. We verkennen continu waar we de veiligheid en leefbaarheid kunnen verbeteren. Dit doen we samen met onze inwoners. We werken daarbij nauw samen met politie en justitie, omliggende gemeenten, organisaties, (horeca-)ondernemers en particulieren.

Subprogramma's

	Subprogramma's	Producten
4.1.	Jeugd en Jongeren	630 - Jeugdzorg in natura
		632 - Jeugd algemeen
		633 - Jeugd PGB
		634 - Jeugd preventie
4.2.	Hulp en Welzijn	621 - Wmo begeleiding
		622 - Wmo huishoudelijke zorg
		623 - Wmo individuele middelen
		624 - Sociale basis en volksgezondheid
		625 - Wmo vervoer
4.3.	Vergroten financiële zelfredzaamheid	605 - Minimabeleid
		608 - Schuldhulpverlening
		610 - Inkomensvoorziening
		670 - Inburgering
4.4.	Sport, bewegen en verenigingen	530 - Sport
4.5.	Veiligheid	120 - Brandweer
		140 - Openbare orde en veiligheid

4.1 Jeugd en jongeren

Ontwikkelingen

630 - Jeugdzorg in natura, 632 - Algemeen en 633 - PGB

Inhoudelijke ontwikkelingen

Het meerjarig jeugdbeleid met een projectmatige aanpak gericht op preventie werpt zijn vruchten af. Inwoners weten het Team lichte jeugdhulp goed te vinden en krijgen laagdrempelige hulp in een vroegtijdig stadium. De samenwerking met zorgaanbieders willen we ook voor de lange termijn borgen omdat het zorgt voor meer efficiëntie en innovatie in het zorgaanbod, vanuit de vraag van de inwoner. Ook is het project Jeugdhulp in de school structureel verankerd in alle basisscholen. Daarbij werken jeugdconsulenten nauw samen met scholen en zorgpartijen. We hebben meer grip en regie op de zorgtrajecten van kwetsbare kinderen en jongeren door de inzet van jeugdregisseurs in de toegang. We zetten zo veel mogelijk in op (intensieve) ambulante begeleiding in plaats van verblijf. Deze lijn zetten we voort in 2026. We gaan voor goede specialistische hulp en willen minder kinderen met geïndiceerde jeugdhulp.

De beoogde resultaten in 2026 zijn:

- We stellen het herijkte Beleidsplan Jeugd Zutphen vast en voeren periodiek een cliëntervaringsonderzoek (CEO) uit.
- We sluiten aan bij de landelijke Hervormingsagenda Jeugd met de uitvoering door een lokaal team (Team lichte jeugdhulp Zutphen), het realiseren van collectieve laagdrempelige voorzieningen en trainingen, doorontwikkeling op regie en deskundigheid van het gemeentelijk toegangsteam en een methodische aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling.
- De verplichte regionale samenwerking op jeugdhulp wordt vorm gegeven in een gemeenschappelijke regeling (GR) en in verschillende dienstverleningsovereenkomsten (DVO's). We gaan deze in de loop van 2026 implementeren, uitvoeren en monitoren.
- De nieuwe inkoop van specialistische jeugdhulp Regio Midden IJssel Oost Veluwe gaat per 1 januari 2026 van start. We werken onderdelen van de regionale ontwikkelagenda nader uit.

634 - Preventie

Inhoudelijke ontwikkelingen

We versterken het pedagogisch klimaat met ouders, op scholen en in de gemeenschap, met als motto: 'de jeugd is van ons allemaal'. Met een preventieve aanpak willen we problemen voorkomen.

De beoogde resultaten zijn:

- Het preventieplan Jeugd is in 2025 geactualiseerd. We werken in 2026 aan de uitvoeringsagenda.
- Team lichte jeugdhulp bouwen we gefaseerd uit en we borgen het meerjarig partnerschap.
- Het projectplan Jongerenwerk is vastgesteld. We realiseren samenwerking, activiteiten en ontmoetingsplekken in de gemeente. Ook voeren we de doelen van preventie met gezag uit om jeugdcriminaliteit te voorkomen.
- We werken op projectmatige wijze aan het kansrijk opgroeien van kinderen in armoede. Daarvoor sluiten we aan bij de lokale aanpak bestaanszekerheid (zie ook product 605).
- Het project kinderen in een echtscheidingssituatie wordt opgenomen in onze reguliere werkwijze en uitgebouwd.
- Kansrijke start, eerste 1000 dagen, is geïntegreerd in onze reguliere werkwijze. We hebben een brede coalitie met een gedeeld eigenaarschap.
- De Zutphense aanpak geletterdheid (ZAG) wordt geïmplementeerd. We stellen bijvoorbeeld een poortwachter dyslexie aan en maken daarover afspraken met scholen.

- We werken aan een overzichtelijke website Jeugd waar onze projecten en pilots in één oogopslag in te zien zijn. We willen hiermee de communicatie verbeteren. Doel is dat inwoners en professionals het aanbod kennen en goed weten te vinden.

Financiële ontwikkelingen

- Kinderopvang met Sociaal Medische Indicatie (SMI) is een wettelijke taak. Er maken meer mensen gebruik van dan waarvoor is begroot. We komen hierdoor €63.500 tekort (zie jaarrekening 2024). Tegelijkertijd houden we op het budget voor jeugdwetvervoer €101.735 over. Het voorstel is daarom om €63.500 over te hevelen van het product jeugdwetvervoer naar het product kinderopvang met SMI. Het resterende voordeel van €38.235 op jeugdwetvervoer gaat naar de algemene middelen.

Financiële gevolgen subprogramma 4.1 'Jeugd en jongeren'

Product	Omschrijving	Categorie	Mutatie Begroting 2026
Budget neutrale ruiling tussen open einde regelingen SMI en Jeugdwetvervoer leidt tot een structureel voordeel van €38.235. In hoofdstuk 5 is dit als besparing opgenomen			
630	Jeugdwetvervoer	besparing	-€101.735 (s)
422	Kinderopvang sociaal medische indicatie (SMI)	wettelijk	€63.500 (s)

4.2 Hulp en Welzijn

Ontwikkelingen

621 - Wmo Begeleiding, 622 - Wmo Huishoudelijke Zorg en 623 - Wmo individuele hulpmiddelen

Inhoudelijke ontwikkelingen

Tot en met 2030 stijgt het aandeel 65-plussers binnen de gemeente Zutphen naar verwachting met 14,3% (bron: Zutphen in cijfers). Dit leidt tot een toenemende vraag naar ondersteuning van onze inwoners. Tot en met 2026 wordt een cliëntentoename verwacht van 4% (bron: Wmo voorspelmodel).

We spelen in op deze ontwikkeling door het onderstaande.

- We bieden vormen van ondersteuning aan die inwoners helpen om zo lang mogelijk thuis te kunnen blijven wonen zoals laagdrempelige ontmoetingsplekken in de wijk, passende dagbesteding, goede huishoudelijke hulp en woonvoorzieningen en hulpmiddelen op maat.
- De prestatie-indicatoren waarmee we grip en sturing hebben en houden op uitgaven en kwaliteit van de geleverde zorg scherpen we aan.
- Binnen de ontwikkelagenda huishoudelijke zorg werken we samen met de drie gecontracteerde zorgaanbieders aan het voorkomen van wachtlijsten. De overeenkomst huishoudelijke zorg is verlengd tot 1 september 2027. In het najaar van 2026 wordt de uitvoering van de overeenkomst opnieuw geëvalueerd ten behoeve van de besluitvorming over een eventuele tweede verlenging tot 1 september 2029.
- We ontwikkelen mogelijkheden voor deelgebruik van hulpmiddelen, samen met de leveranciers.
- Vanuit het plan van Aanpak GALA en de werkagenda IZA zetten we in op preventie en betere samenwerking in de zorg.
- Vanaf 1 januari 2026 gaat de nieuwe regionale raamovereenkomst voor begeleiding, dagbesteding en respijtzorg in. Deze overeenkomst biedt meer flexibiliteit voor strategisch partnerschap en lokale voorzieningen (gekanteld maatwerk).
- We streven naar innovatie door het realiseren van tussenvoorzieningen die het verschil tussen beschermd wonen en ambulante zorg thuis overbruggen. De behoefte van de inwoner is daarbij het uitgangspunt.

Wettelijke ontwikkelingen

- Het Wetsvoorstel voor de invoering van het woonplaatsbeginsel voor beschermd wonen is uitgesteld tot 1 januari 2026. We verwachten dat dit nog later wordt.
- Ook de invoeringsdatum van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage Wmo schuift op naar 1 januari 2027.

Financiële ontwikkelingen

- De begroting voor begeleiding, respijtzorg en persoonlijke ontwikkeling, huishoudelijke zorg en individuele hulpmiddelen in de Wmo voor 2026 is opgesteld op basis van de jaarrekening van 2024. We hebben rekening gehouden met de tarievenindexatie vanaf 2025, de verwachte indexering voor 2026 op basis van de OVA (overheidsbijdrage aan de arbeidskostenontwikkeling) en de verwachte groei van cliënten (vergrijzing) in de komende twee jaar. Dit resulteert in hogere kosten voor begeleiding, dagbesteding en respijtzorg, en lagere kosten voor huishoudelijke zorg en individuele hulpmiddelen in vergelijking met de begroting voor 2025.

624 - Sociale basis en volksgezondheid en 625 - Wmo vervoer

Inhoudelijke ontwikkelingen

- Het beleidsplan Wmo/Welzijn stellen we in 2025 vast. Dit is voor 2026 en verder leidend voor de uitvoering.
- We maken nieuwe meerjarige samenwerkingsafspraken met stichting Perspectief Zutphen, stichting Lokaal en stichting Cornerstone.
- We versterken de buurthuizen Waterkracht en Geweldig! van stichting Lokaal en buurthuis Lighthouse van stichting Cornerstone en vragen hiervoor structureel extra financiële middelen aan. Hiermee kunnen de stichtingen het beheer van de buurthuizen en de activiteiten op een duurzame wijze voortzetten. Het versterken van deze buurthuizen sluit aan bij onze ambitie voor Sterke wijken (zie programma 1).
- We zetten een gecombineerd mantelzorg- en vrijwilligerscentrum op, uitgevoerd door Perspectief Zutphen en Mede in Zutphen.
- Samen met onze partners voeren we ook in 2026 het integraal plan van aanpak GALA uit. Voor de onderdelen sport en bewegen, terugdringen gezondheidsachterstanden, kansrijke start, valpreventie, wijkaanpak sociale basis, mantelzorg en welzijn op recept, gaan we voluit verder met de uitvoering. Ook de JOGG-aanpak (Gezonde Jeugd, Gezonde Toekomst) zetten we voort.
- Samen met lokale en regionale partners werken we aan de doelen gesteld in het IZA Regioplan Apeldoorn/Zutphen. Vanwege de groeiende vraag naar zorg door vergrijzing en de druk op de arbeidsmarkt in de zorgsector willen we preventie versterken en verbreden, ook met maatregelen in het ruimtelijke domein. Meedoen, ontmoeten en bewegen zijn hierbij belangrijke elementen. Ook willen we de samenwerking tussen het sociaal domein en de zorgketen versterken, vooral in de wijk en op het gebied van mentale gezondheid.
- In 2026 gaan we een nieuwe lokale nota gezondheidsbeleid opstellen. Daarin nemen we de speerpunten uit de landelijke nota gezondheidsbeleid mee.
- Samen met onze partners passen we het lokale ondersteuningsaanbod voor inwoners met dementie aan op de inzichten uit het onderzoek naar zinvolle daginvulling bij dementie. Ook faciliteren we inloopvoorzieningen bij dementie in hun ontwikkeling naar een duurzame en laagdrempelige inrichting.
- We evalueren en herijken de Zutphense Aanpak van Eenzaamheid 2021-2025.
- Samen met de stichting Vrienden van de kinderboerderij bereiden we in 2025 een aantal toekomstscenario’s voor om de exploitatie van kinderboerderij de Schouw te borgen. In 2026 voeren we het gekozen scenario uit.

Wettelijke ontwikkelingen

- De behandeling van het wetsvoorstel voor de Wams is uitgesteld. Het is onduidelijk wanneer de wet in werking zal treden. Afhankelijk van eventuele voortgang van de behandeling van het wetsvoorstel, zetten we de benodigde stappen in het kader van implementatie.
- De VNG vertegenwoordigt de gemeenten in de onderhandelingen voor een Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA), de opvolger van het Integraal Zorgakkoord (IZA). De verwachting is dat de VNG het AZWA medio 2025 ter besluitvorming voorlegt aan de leden. De inzet is dat het AZWA leidt tot een meer gelijkwaardige positie van gemeenten en betere facilitering van gemeenten bij de door het IZA gestarte transformatie van het zorglandschap.
- Het wetsvoorstel Versterking Regie op Volkshuisvesting wordt naar verwachting in 2025 vastgesteld. We anticiperen hierop door in 2025 een lokaal Volkshuisvestingsprogramma op te stellen en regionale afspraken te maken over de verdeling van aandachtsgroepen en realiseren van passende huisvesting. Vanaf 2026 worden de gemaakte afspraken uitgevoerd.

Financiële ontwikkelingen

- De inkomsten eigen bijdrage Wmo gaan omhoog door de cliëntengroei en de indexering van het maandbedrag per 1 januari 2025.
- Voor het versterken van de buurthuizen Waterkracht en Geweldig! van stichting Lokaal en buurthuis Lighthouse van stichting Cornerstone zijn structureel extra financiële middelen nodig.
- Voor een aantal onderdelen uit het GALA vervallen de SPUK-middelen in 2026. Dat zijn mentale gezondheid, aanpak overgewicht en obesitas, leefomgeving, opgroeien in een kansrijke omgeving en één tegen eenzaamheid. Voor deze onderdelen werken we aan een zo goed mogelijke borging binnen de reguliere middelen. Dit zal echter ook betekenen dat, als er geen vervolgmiddelen vanuit het Rijk komen, de inzet op een aantal onderdelen moet worden teruggeschaald.
- We verwachten verschuivingen in de bekostiging van een aantal wettelijke taken die de GGD uitvoert voor de gemeente. Het gaat om een wijziging in het rijksvaccinatieprogramma, seksuele gezondheid en de schouwartsen. Naar verwachting is deze wijziging budgetneutraal.
- De kosten van de Dierenbescherming voor uitvoering van de meldkamer, vervoer en opvang in het Dierenasiel de Kuipershoek, zijn meer gestegen dan de gemeentelijke vergoeding voor deze wettelijke taak.
- Door de lopende onderhandelingen voor een Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord is het onzeker of en welke financiële middelen gemeenten in 2026 ontvangen voor het werken aan de doelen uit het IZA Regioplan. Als er geen of minder vervolgmiddelen vanuit het Rijk komen, moet de inzet worden afgeschaald.
- De kosten van de kinderboerderij stijgen door uitbreiding van het personeel, onderhoud, een kwaliteitsinvestering om de hokken diervriendelijker te maken en het terugvallen in eigendom naar de gemeente van de gebouwen van de stichting. Naar verwachting moet in totaal jaarlijks minimaal € 200.000 in de begroting worden opgenomen voor de kinderboerderij.
- Voor vraagafhankelijk vervoer baseren we de verwachte kosten op de begroting van PlusOV. We verwachten hierop vanaf 2026 een voordeel van € 60.000.

Financiële gevolgen subprogramma 4.2 'Hulp en Welzijn'

Product	**Omschrijving**	**Categorie**	**Mutatie Begroting 2026**
621	Begeleiding, respijtzorg & persoonlijke verzorging	Budgetaanpassing/indexatie op basis van kostprijsonderzoek	€ 1.115.000 (s)
622	Huishoudelijke zorg	Besparing	-€ 140.000 (s)
623	Wmo individuele hulpmiddelen	Besparingen	-€ 184.474 (s)

624	Inkomsten Eigen Bijdrage Wmo	Besparingen	-€ 14.000 (s)
624	Structurele subsidie Cornerstone	Wenselijk nieuw beleid	€ 60.000 (s)
624	Structurele subsidie Stichting Lokaal	Wenselijk nieuw beleid	€ 345.000 (s)
624	Kosten Dierenasiel	Budgetaanpassing/indexatie	€ 8.000 (s)
624	Kinderboerderij de Schouw	Wenselijk nieuw beleid	€ 200.000 (s)
625	Vraagafhankelijk vervoer	Besparing	-€ 60.000 (s)

4.3 Vergroten financiële zelfredzaamheid

Ontwikkelingen

605 - Minimabeleid en 608 - Schuldhulpverlening

Inhoudelijke ontwikkelingen

Bestaanszekerheid

- Een (té) grote groep mensen in onze gemeente leeft in bestaansonzekerheid, wat leidt tot extreme stress en beperkte mogelijkheden om normaal te functioneren. Om volwaardig aan de samenleving mee te kunnen doen, hebben mensen een stabiel inkomen, ondersteuning bij geldzorgen, een woning, toegang tot onderwijs en zorg, en een financiële buffer nodig voor onverwachte uitgaven. Het Rijk onderschrijft het belang van vermindering van bestaansonzekerheid, door hervorming van de sociale zekerheid, toeslagen en inkomstenbelasting. De gemeente heeft daarbij de verantwoordelijkheid, samen met inwoners en maatschappelijke organisaties, om mensen hierin te ondersteunen. Met de lokale aanpak bestaanszekerheid - die halverwege 2025 gereed is - streven we ernaar dat over 20 jaar niemand in onze gemeente meer in bestaansonzekerheid leeft. We werken met een lange

termijn agenda en korte termijn acties om dit doel te bereiken. Met deze acties gaan we in 2026 volop aan de slag.
- ‘Inwoner in beeld’, helpt al om steeds meer mensen te bereiken. Hierdoor worden de budgetten voor bijvoorbeeld bijzondere bijstand en meedoen inmiddels meer dan volledig benut. Met de lokale aanpak bestaanszekerheid verwachten we dat het gebruik nog verder toeneemt, door een groter bereik en maatwerk. Dit leidt mogelijk tot overschrijding van budgetten.

Wettelijke ontwikkelingen

Schuldhulp

- Het kabinet, de vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), de branchevereniging voor financiële hulpverleners NVVK en de vereniging van directeuren in het sociaal domein Divosa hebben gezamenlijk het plan ‘Basisdienstverlening Schuldhulpverlening ’ getekend (2024). Deze basisdienstverlening leidt tot een toegankelijker hulpaanbod en zorgt ervoor dat alle gemeenten dezelfde basiselementen hanteren. De basisdienstverlening omvat onder andere een laagdrempelige toegang tot schuldhulp en een actieve nazorg om herhaling van schulden te voorkomen, en voor ons ook een aanpak voor jongeren. Dit nemen we mee in de aanpak bestaanszekerheid in 2025, die in we in 2026 gaan implementeren.

Financiële ontwikkelingen

- Met de vaststelling van de actie agenda voor bestaanszekerheid, kunnen we de volledige gevolgen en benodigde middelen en inzet in beeld brengen. Er zijn (vooralsnog) geen extra middelen beschikbaar gesteld. De keuzes en financiële gevolgen moeten op basis hiervan nog gemaakt worden.

610 - Inkomensvoorziening

Inhoudelijke ontwikkelingen

Inwoner in beeld

- Inwoner in beeld wordt in 2026 als project afgerond en ingebed in de lokale aanpak bestaanszekerheid.

Wettelijke ontwikkelingen

Participatiewet in balans

- De verwachting is dat de wet op 1 januari 2026 van kracht zal worden. Zie ook programma 3 (product 600 Participatie). De nieuwe wet beïnvloedt alle aspecten van de uitvoering van de Participatiewet, van intake en terugvordering tot re-integratie. Met Inwoner in beeld maken we hier al stappen in; de volledige impact van de wijzigingen vraagt echter om een nog verdere omslag in de uitvoering. Hier bereiden we ons op voor.

670 - Inburgering

Inhoudelijke ontwikkelingen

De val van het Kabinet-Schoof zorgt voor verdere vertraging in besluitvorming over het al dan niet intrekken van de Spreidingswet en het huisvesten van statushouders. Dit heeft effect op de doorstroom, de opvangketen en vooral op de bestaanszekerheid, het welzijn en de integratie van de inburgeraars zelf.
Er is al enige jaren sprake van een opvangcrisis. Het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) heeft moeite om vluchtelingen op een goede wijze op te vangen. We willen hiervoor onze verantwoordelijkheid nemen en naar vermogen bijdragen aan de opvang in de vorm van een Dienstencentrum waar het asielproces gefaciliteerd wordt gecombineerd met het opvangen van 250 asielzoekers met een gemiddeld verblijf van 3 tot maximaal 6 weken.

Wettelijke ontwikkelingen

Het is momenteel niet duidelijk hoe de gemeentelijke taak voor opvang van Oekraïense ontheemden er in 2026 uit zal zien. Dit heeft uiteraard te maken met de situatie in Oekraïne, die van invloed is op de terugkeerbereidheid van ontheemden en/of de extra toestroom van ontheemden naar Nederland. De Europese Richtlijn tijdelijke bescherming (RTB) geldt tot 4 maart 2026 en verlenging is niet zeker. Maar ook na deze datum zal er een noodzaak zijn om opvang te bieden aan (een deel van) de ontheemden die nu in de gemeentelijke opvang verblijven. De opvang van Oekraïense ontheemden is tot op heden budgetneutraal.

Financiële gevolgen subprogramma 4.3 'Vergroten financiële zelfstandigheid'

Er zijn geen financiële gevolgen in dit subprogramma.

4.4 Sport

Ontwikkelingen

530 – Sport

Inhoudelijke ontwikkelingen

- In 2025 stellen we de nieuwe visie op sport en bewegen vast. In 2026 werken we aan de uitvoering van de visie.
- In 2026 gaan we verder met het professionaliseren van het bestuur, beleid en de uitvoering van het sport- en accommodatie bedrijf Actief Zutphen. De afspraken met Actief Zutphen worden vastgelegd in de dienstverleningsovereenkomsten.

Financiële ontwikkelingen

- De gemeente bezit sportvelden die gebruikt worden door buitensportverenigingen. De gemeente blijft verantwoordelijk voor het grote onderhoud en de renovaties van deze velden. Dit gebeurt volgens een meerjarig investeringsplan (MJIP). Elk jaar wordt bekeken welke

velden moeten worden gerenoveerd, gebaseerd op noodzaak en beleid. De kosten hiervan worden betaald uit het reservefonds voor sport.
- De salariskosten van Actief Zutphen stijgen structureel als gevolg van een nieuwe cao, met € 65.275 in 2026 ten opzichte van 2025. Daarnaast is er voor de inventaris van de gymzalen structureel € 50.000 per jaar extra nodig.

Financiële gevolgen subprogramma 4.4 'Sport'

Product	Omschrijving	Categorie	Mutatie Begroting 2026
530	Begrotingswijziging loonkosten Actief Zutphen	Budgetaanpassing door loonkostenstijging	€ 65.000 (s)
530	Inventaris Gymzalen	Budgetaanpassing	€ 50.000 (s)

4.5 Veiligheid

Ontwikkelingen

120 - Brandweer

Inhoudelijke ontwikkelingen

De veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland (VNOG) staat voor diverse financiële en operationele uitdagingen en ontwikkelingen. Aandachtspunten zijn:

- Financiële druk door bezuinigingen. Ondanks het belang van veiligheid heeft het kabinet aangekondigd de budgetten voor crisisbeheersing en brandweerzorg met 10% te verlagen. Dit roept zorgen op over de uitvoering van essentiële taken door de veiligheidsregio's.
- Versterking van crisisbeheersing. Veiligheidsregio’s krijgen steeds vaker te maken met langdurige en complexe crises, zoals pandemieën en extreme weersomstandigheden. Om beter voorbereid te zijn, moeten ze actiever werken aan klimaatveiligheid en nauwer samenwerken met organisaties zoals waterschappen. Zo kunnen ze de gevolgen van klimaatverandering beter aanpakken.
- Het thema weerbare en veerkrachtige samenleving is urgent en we willen een pilot voor weerbaarheidscentra starten. Wij spelen een cruciale rol in het versterken van sociale netwerken, informeren van inwoners en afspraken maken met lokale partijen.

In het Regionaal Beleidsplan en het Regionaal Risicoprofiel VNOG voor de jaren 2025-2028 staan de veiligheidsrisico's en de gezamenlijke aanpak voor de komende vier jaar beschreven.

Wettelijke ontwikkelingen

- Er zijn geen wettelijke ontwikkelingen. Wij nemen via een gemeenschappelijke regeling deel aan VNOG en werken samen op het gebied van brandweerzorg, crisisbeheersing en rampenbestrijding.

Financiële ontwikkelingen

- De gemeentelijke bijdrage aan de GR VNOG stijgt vanaf 2026 als gevolg van de loon- en prijsindex en door enkele autonome ontwikkelingen. Dit vraagt in 2026 om een incidentele extra bijdrage van € 123.000 en betreft een onontkoombare budgettaire aanpassing.

140 - Openbare Orde en Veiligheid

Inhoudelijke ontwikkelingen

- We werken aan de uitvoering van het Integraal Veiligheidsplan 2024-2028, waarbij de focus ligt op de thema's ondermijnende criminaliteit, zorg en veiligheid en digitale veiligheid.
- Ondermijnende criminaliteit bestrijden we effectief met verschillende partners om de veiligheid en leefbaarheid in de wijk te verbeteren. Er zullen zes integrale controles plaatsvinden in plaats van negen.
- De procesregisseurs worden ingezet om vastgelopen of escalerende casussen met veiligheidsrisico's op te lossen. Er loopt een ontwikkeltraject waarin procesregie efficiënter ingezet wordt en minder casusregie voert.
- We vinden de aanpak van woonoverlast een zeer belangrijk thema omdat dit versie onderwerpen raakt zoals ondermijning.
- We werken nauw samen met partners binnen een sterk netwerk. Door een gerichte aanpak per doelgroep en een verbeterde maatwerkaanpak, zoals de top 10-benadering bij extreme woonoverlast, vergroten we de effectiviteit.
- Met het programma Preventie met Gezag en de daarbij behorende acties bestrijden we jeugdcriminaliteit. We grijpen vroeg in, werken samen, stellen duidelijke grenzen en betrekken ouders en de omgeving om jongeren op het rechte pad te houden.
- We informeren inwoners over digitale risico's en helpen hen zich te beschermen tegen online dreigingen via bewustwordingscampagnes. Hierbij maken we gebruik van zowel regionale als landelijke initiatieven.
- We gaan aan de slag met de doorontwikkeling van het team Toezicht en Handhaving. Dit team werkt volgens het Handhavingsuitvoeringsprogramma (HUP).
- Binnen de beperkte middelen werken we verder aan de professionalisering van Toezicht en Handhaving en Procesregie. We gaan flexibel om met de middelen die we hebben om de kwaliteit en kwantiteit van team Veiligheid te verbeteren.
- In overleg met instellingen zoals GGNet en Tactus en ook politie en Openbaar Ministerie onderzoeken we of we door middel van een mandaatcommissie vastgelopen casuïstiek door systeemproblematiek gezamenlijk op kunnen lossen.

Financiële gevolgen subprogramma 4.5 'Veiligheid'

Product	Omschrijving	Categorie	Mutatie Begroting 2026
120	Hogere kosten GR VNOG	Budgetaanpassing	€ 123.000 (i)

Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen en Bedrijfsvoering

Paragraaf bedrijfsvoering

Inleiding

De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens rond de gemeentelijke bedrijfsvoering. Met bedrijfsvoering worden de bedrijfsprocessen bedoeld die nodig zijn om de doelstellingen in de programma's te realiseren. De (bestuurlijke) ambities zijn en blijven hoog en het ontwikkelen van een organisatie terwijl de 'winkel open is' vraagt flexibiliteit van een ieder die werkzaam is bij of voor de gemeente Zutphen.

Organisatieontwikkelingen

Organisatieontwikkeling

- Het Koersdocument beschrijft hoe we als gemeente Zutphen willen doorgroeien naar een wendbare, betrouwbare en toekomstgerichte organisatie. In het Programma Doorontwikkeling zijn acht projecten opgenomen die bijdragen aan deze ambitie. Denk hierbij aan het verbeteren van onze dienstverlening, het realiseren van de huisvestingsopgave en het versterken van de onderlinge samenwerking. Deze projecten vormen samen de ontwikkelagenda en sluiten aan op wat leeft binnen de organisatie. Ze zijn niet in beton gegoten, maar bewegen mee met de behoeften die zich in de loop van de tijd ontwikkelen.
- Een belangrijk fundament onder deze koers zijn de kernwaarden ondernemend, betrokken en vertrouwen. Deze waarden vormen het kompas voor ons dagelijks handelen. Ze geven richting aan hoe we samenwerken, omgaan met inwoners, en hoe we ons als organisatie blijven ontwikkelen. Binnen teams gaan we actief het gesprek aan over wat deze kernwaarden betekenen voor ons werk.
- Daarnaast wordt uitvoering gegeven aan het Management Development (MD) Programma. Dit programma is gericht op het bevorderen van onderling leren en het versterken van de samenwerking tussen managers. Het doel is om de competenties van het management als geheel en van individuele leidinggevenden te vergroten. Ook draagt het bij aan het aantrekken en behouden van talent. Hiermee versterken we niet alleen het leiderschap, maar ook de organisatie als geheel.

Door te investeren in zowel structuur als cultuur, in zowel projecten als persoonlijk leiderschap, bouwen we stap voor stap aan een professionele organisatie die met vertrouwen werkt aan de toekomst van Zutphen.

Financiële ontwikkelingen

- Om uitvoering te geven aan het coalitieakkoord, enkele knelpunten in de organisatie op te lossen en om uitvoering te geven aan de aangenomen moties en amendementen bij de voorjaarsnota 2024, heeft uw raad €1 miljoen incidenteel beschikbaar gesteld voor 2025. Met het amendement loonsom (2024-A0019) heeft uw raad het college daarnaast opgeroepen om met een vaste loonsom te werken. In de uitgangspunten notitie voor de begroting 2026, welke informerend aan uw raad is toegestuurd, geven wij aan dat komend jaar een herijking van de begroting plaats zal vinden en dat ondertussen een nieuw functiebeschrijvingsmethodiek, HR21, zal worden geïmplementeerd. Om de uitkomst van beiden goed te kunnen verwerken in een voorstel voor het werken met een vaste loonsom, wordt uw raad voorgesteld de incidentele middelen voor 2025 te verhogen met de indexatie en met een jaar te verlengen voor 2026.
- Conform het begrotingsadvies van de VNG mogen wij structurele baten vanuit het BTW compensatiefonds opnemen. Wij schatten dit bedrag rondom de €800.000 per jaar.

Product	**Omschrijving**	**Categorie**	**Mutatie Begroting 2026**
960	Amendement Loonsom	Nieuw beleid incidenteel	€ 1.055.000 (i)
922	BTW compensatiefonds	Besparing	-€800.000 (s)

Bedrijfsvoering op orde

Inhoudelijke ontwikkelingen

- Op 27 januari 2025 heeft de raad op voordracht van de auditcommissie een nieuwe accountant benoemd. Al meerdere jaren is het budget van de accountantskosten ontoereikend ten opzichte van de werkelijke kosten (circa €30.000), daarnaast is de prijs vanuit de Europese aanbesteding hoger dan het vorige contract (circa €20.000). Door middel van deze budgetaanpassing is de begroting realistisch ten opzichte van de werkelijke kosten die worden gemaakt voor de onafhankelijke controle door de accountant.

- Door het opnieuw aanbesteden van onze verzekeringsportefeuille is een voordeel behaald van € 351.000 structureel

Financiële gevolgen ‘Bedrijfsvoering op orde’

Product	Omschrijving	Categorie	Mutatie Begroting 2026
922	Accountantskosten	Budgetaanpassing / indexering	€ 50.000 (s)
922	Voordeel aanbesteding verzekeringen	Besparing	- € 351.000 (s)

Digitale transitie en informatieveiligheid

Inhoudelijke ontwikkelingen

- Op 18 november 2024 is de i-visie Zutphen 2024-2028 vastgesteld door de Gemeenteraad. Een wendbare en uitgebalanceerde informatievoorziening is van strategisch belang om de maatschappelijke opgaven van de gemeente Zutphen te verwezenlijken. Daarom is het nodig om blijvend in een goed functionerende informatievoorziening te investeren. Het onderhouden van onze informatievoorziening is niet alleen een noodzakelijke opgave, maar ook een waardevolle investering in de toekomst van onze gemeente. Door te investeren in de continuïteit en ontwikkeling van onze informatievoorziening, stellen we onszelf in staat om efficiënter en effectiever te werken, opgaven mogelijk te maken en om de uitdagingen van de toekomst aan te pakken.

- Periodiek worden onderdelen van onze hardware o.a. servers en firewall vervangen. De kosten worden gedekt uit de daarvoor bestemde reserve.

- Voor 2025 voorzien we een aantal applicaties die vervangen moeten worden omdat het huidige contract aflopend is, sterk verouderd en al reeds onrechtmatig of omdat de applicatie van een 'on premise situatie naar een SaaS applicatie gaat.De applicatie voor Burgerzaken moet opnieuw worden aanbesteed om taken rechtmatig uit te voeren. Structurele kosten zijn begroot, maar voor implementatie zijn incidentele middelen nodig.
- De kosten voor het gebruik van de Microsoft 365 omgeving zijn fors gestegen, een van de oorzaken is het stijgende aantal licenties welke in gebruik zijn, daarnaast zijn de kosten per licentie ook gestegen. De jaarlijkse kosten voor 2026 bedragen €200.000 meer dan begroot. Onze inzet is om met een aanscherping op het licentie beheer we deze kosten binnen de begroting kunnen opvangen. Daarom is dit bedrag incidenteel voor 2026 en 2027 opgenomen.

  De aanbesteding Monitoring & responds applicatie is nadelig uitgevallen ten opzichte van wat begroot was. Monitoring & responds is in de plaats gekomen van het GGI Veilig perceel

SIEM/SOC vanuit de VNG-realisatie. Dit is een vereiste vanuit de Baseline Informatieveiligheid Overheid(BIO)
Het verschil in de jaarlijkse kosten bedragen € 70.000 meer dan begroot.

Wettelijke ontwikkelingen

- De i-visie anticipeert op diverse wetten die de komende jaren in werking treden, denk hierbij aan:
    - de Wet Open Overheid (Woo): Informatie van overheden op verzoek en actief openbaar maken.
    - Wet Digitale Overheid (Wdo): Veilig en betrouwbaar inloggen voor burgers en bedrijven bij de overheid.
    - Wet Digitale Toegankelijkheid (Wdt): Digitale informatie en diensten toegankelijk maken voor mensen met een functiebeperking.
    - Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer (Wmebv): Digitale indiening van aanvragen voor diensten en producten met een formeel besluit.
    - Nieuwe Archiefwet: Efficiëntere opslag en toegankelijkheid van digitale informatie.
    - Algemene Informatiewet: Meer samenhang in wet- en regelgeving op het gebied van informatievoorziening.
    - Omgevingswet: Bundeling en modernisering van wetten voor de leefomgeving, al even van kracht maar qua impact nog actueel.
    - Network and Information Systems Directive (NIS II): Versterking van de cybersecurity binnen de gemeente.

Financiële gevolgen ‘Digitale transitie en informatieveiligheid’

Product	**Omschrijving**	**Categorie**	**Mutatie Begroting 2026**
960	Uitvoeren I-visie	Nieuw beleid noodzakelijk	€ 320.000 (s)
960	Vervanging hardware	Nieuw beleid noodzakelijk met dekking reserve	€ 75.000 (i)
960	Vervanging applicaties	Budgetaanpassing / indexering	€ 100.000 (i)
960	Kosten licenties Microsoft	Budgetaanpassing / indexering	€ 270.000 (i)

Huisvesting

Inhoudelijke ontwikkelingen

- De raad heeft vanuit het krediet voor huisvesting voor 2024 een bedrag beschikbaar gesteld als voorbereidingskrediet voor de huisvesting. Met de door de raad vastgestelde visie op dienstverlening kan de volgende stap worden gezet in de ontwikkeling van een huisvestingsplan. Dit plan zal in een separaat traject aan uw raad worden voorgelegd.
- Doordat er de afgelopen jaren onvoldoende aandacht is geweest voor de facilitaire portefeuille en we te maken hebben gehad met bovengemiddelde indexaties als gevolg van CAO-verhogingen binnen specifieke branches, zoals de schoonmaak en catering., hebben we te maken met een kostenstijging van in totaal €265.400.
- Gemeente Zutphen hanteert een hybride beleid. Thuiswerken is niet meer weg te denken, tegelijk hechten we belang aan fysieke ontmoeting op kantoor. De Arbowet stelt dat de werkgever verantwoordelijk is voor goede arbeidsomstandigheden, ook bij thuiswerken. Dit is in de wet vastgelegd als zorgplicht. De werkgever bekijkt per werknemer welke gebruikersvoorwerpen, technische systemen en taken nodig zijn om goed en veilig thuis te werken.

Financiële gevolgen ‘Huisvesting’

Product	**Omschrijving**	**Categorie**	**Mutatie Begroting 2026**
960	Facilitaire kosten	Budgetaanpassing / indexering	€ 265.400 (s)
960	Verhoging budget thuiswerkplek conform arbo-wetgeving	Budgetaanpassing / indexering	€ 35.000 (s)

Algemene dekkingsmiddelen

In hoofdstuk 5 'Financiële doorkijk 2026-2029' worden de uitkomsten van de circulaires inzichtelijk gemaakt.

Hoofdstuk 3 Financiën algemeen

Financiën algemeen

In dit hoofdstuk gaan wij in algemene zin in op de huidige financiële situatie van onze gemeente.

Dankzij het besluit van de raad om de Voorjaarsnota na ontvangst van de Meicirculaire te behandelen, zijn wij in staat om de raad een volledig en actueel beeld te geven van onze financiële positie in de Voorjaarsnota 2025. De Meicirculaire biedt ons inzicht in de meest recente ontwikkelingen in het gemeentefonds en stelt ons in staat om deze mee te nemen in de actualisatie van de begroting 2026–2029.

Wij zijn verheugd te kunnen melden dat wij in de Voorjaarsnota 2025 binnen het door de raad, via amendement 2024-A0011, gestelde kader van incidenteel €2,7 miljoen uit de Algemene Reserve zijn gebleven. Bovendien voorzien wij, op basis van de huidige cijfers, vanaf 2027 een structureel sluitende begroting. Dit biedt een solide uitgangspunt voor het maken van keuzes in de komende jaren.

De financiële situatie van onze gemeente is te kwalificeren als stabiel en gezond. Het weerstandvermogen is conform de richtlijnen van de provincie goed, dit geldt ook voor veel andere criteria die de provincie hanteert bij de financiële beoordeling van een gemeente. Een belangrijke oorzaak van onze financiële positie is het gekozen uitgangspunt van de raad om ieder jaar een structureel sluitende meerjarenbegroting aan te bieden. Dit houdt in dat ieder jaar de structurele lasten gedekt worden door structurele baten. Conform amendement 2024-A0011 doen wij in 2026 een eenmalige dotatie vanuit de algemene reserve. Hierdoor worden wij in staat gesteld om een stabiel beleid te voeren.

Deze Voorjaarsnota geeft de belangrijkste kaders voor de komende begroting. Wij brengen in beeld welke plannen, budgetaanpassingen en nieuw beleid er voor met name 2026 liggen. Anders dan voorgaande jaren heeft de raad er dit jaar voor gekozen om vanwege de onzekerheid van de Meicirculaire, de uitkomsten van de Meicirculaire mee te nemen in deze Voorjaarsnota. Door het besluit van de gemeenteraad om de behandeling van de voorjaarsnota te laten plaatsvinden na ontvangst van de Meicirculaire, zijn wij in staat om een actueel en integraal beeld te schetsen van de financiële situatie voor 2026 en verder. Waar we stevige ombuigingen leken te moeten presenteren voor de Meicirculaire blijkt dat de Meicirculaire, voor onze gemeente een positief effect heeft.

Een belangrijke kanttekening bij deze Voorjaarsnota is dat wij uitgaan van een verwachte indexatie van circa €4,8 miljoen, terwijl de Meicirculaire van het Rijk slechts €2,2 miljoen compenseert. Dit betekent dat het Rijk structureel minder indexatie toekent dan nodig is om de werkelijke kostenstijgingen op te vangen. We blijven dit punt onder de aandacht brengen bij het Rijk via de VNG.

Hoofdstuk 4 Technische en financiële uitgangspunten meerjarenbegroting

Technische en financiële uitgangspunten meerjarenbegroting

Zoals ieder jaar bij de Voorjaarsnota vermelden wij de belangrijkste technische en financiële uitgangspunten.

De meerjarenbegroting 2026 – 2029 baseren wij op reële inkomsten en uitgaven.
Dit uitgangspunt betekent dat de begrotingscijfers in de meerjarenbegroting 2026 – 2029 niet bewust lager c.q. hoger worden geraamd dan verwacht mag worden. Dus, uitgaven worden niet lager ingeschat en inkomsten niet hoger ingeschat dan dat op basis van de feiten mag worden verwacht.

De meerjarenbegroting 2026 – 2029 is sluitend.
Een structureel sluitende begroting betekent dat de structurele lasten in de begroting gedekt worden door structurele baten. De structurele dekking van de lasten is belangrijk omdat daarmee dekkingsproblemen in de toekomst worden voorkomen. Een structureel sluitende begroting houdt ook in dat bij een dekkingstekort van de begroting dit tekort teniet wordt gedaan door structurele besparingen, inkomstenverhogingen en lastenverzwaring. In 2026 doen wij, conform amendement 2024-A0011, een onttrekking van circa €2,7 miljoen uit de Algemene Reserve. Op basis van de huidige verwachtingen zal deze onttrekking niet in zijn geheel noodzakelijk zijn aangezien wij inclusief deze onttrekking een positief saldo verwachten van circa €195.701.

Behoudens onttrekkingen uit de reserve Kapitaallasten, de egalisatiereserves en begrotingsjaar 2026 worden er geen onttrekkingen geraamd uit de reserves ten behoeve van de reguliere exploitatie.
Dit uitgangspunt houdt in dat structurele uitgaven niet gedekt mogen worden door incidentele inkomsten vanuit de reserves. Reserves zijn incidentele middelen waarvan de omvang eindig is. Vanuit een solide financieel perspectief is het daarom niet gewenst deze incidentele middelen aan te wenden voor structurele uitgaven omdat dan op termijn een dekkingsprobleem ontstaat. Dit geldt niet voor de reserve Kapitaallasten omdat deze reserve exact die kapitaallasten omvat die gedurende een periode ook nodig zijn.

2026 is voor veel gemeenten het ravijnjaar. Ook de gemeente Zutphen heeft hier, in beperkte mate, last van. Als gemeente Zutphen kiezen wij ervoor om het tekort in 2026 te dekken door middel van de algemene reserve. Bij de bespreking van de voorjaarsnota 2025 heeft de raad reeds een bedrag van €2,7 miljoen geautoriseerd. Wij zijn blij te kunnen melden dat wij, mede dankzij scherpe keuzes en gerichte inzet, binnen het door de raad vastgestelde amendement 2024-A0011 van een inzet €2,7 miljoen uit de Algemene Reserve zijn gebleven. Daarmee liggen wij op koers: op basis van de huidige inzichten presenteren wij een structureel sluitende begroting vanaf 2027.

Voor het begrotingsjaar 2026 is het uitgangspunt de jaarschijf 2026 uit de meerjarenbegroting 2025 – 2028.
Dit technisch uitgangspunt betekent dat de basis voor de begroting 2026 is vastgelegd in de vorig jaar

opgestelde meerjarenbegroting 2025 – 2028. Alle mutaties op de begroting 2026 worden verwerkt binnen de opgestelde begroting 2026 zoals in november 2024 door de raad is vastgesteld.

De structurele doorontwikkeling van de lonen wordt vastgesteld op 5,5%.
Bij het reëel ramen hoort ook een loonindexatie die recht doet aan de verwachting hierover. Wij volgen hierin de indexatie zoals afgegeven door het Centraal Plan Bureau (CPB) en de ontwikkelingen rondom de CAO afspraken. Voor 2026 is deze inschatting 5,5%.

De structurele prijsontwikkeling van de overige budgetten wordt vastgesteld op 3,5%.
Op basis van de prijsontwikkelingen werkt de gemeente Zutphen met een verwachte prijsontwikkeling voor kosten en opbrengsten van 3,5%.

Hoofdstuk 5 Financiële doorkijk 2026-2029

Financiële doorkijk 2026 – 2029

In dit hoofdstuk geven we het financiële beeld voor de jaren 2026 – 2029.

In de onderstaande tabel is de financiële ontwikkeling opgenomen. In deze tabel is het saldo van de programmabegroting 2025-2028 als basis gehanteerd. Hieraan is de indexatie toegevoegd. Na de indexatie zijn de verschillende voorstellen per categorie inzichtelijk gemaakt (onder deze tabel is een overzicht van alle voorstellen per categorie opgenomen). Afsluitend zijn de uitkomsten van de september-, december- en meicirculaire toegevoegd.

Onderdeel van dan de meicirculaire is een stelpost eigen bijdrage jeugd. Het Rijk heeft een stelpost voor de eigen bijdrage in de jeugdzorg opgenomen. Wij verwerken deze nu budgetneutraal, en passen dit aan zodra er meer duidelijkheid komt over het landelijke beleid en onze beleidsvrijheid. Door deze post budgetneutraal te verwerken voldoen we aan de gestelde regels rondom realistisch begroten.

Tabel Financiële ontwikkeling	2026	2027	2028	2029
Saldo programmabegroting 2025 (inclusief onttrekking algemene reserve 2026)	€ -2.349.700	€ -2.264.500	€ 768.500	€ 768.500
Indexatie (salariskosten 5,5%, Prijs 3,5%)	€ -4.855.500	€ -4.855.500	€ -4.855.500	€ -4.855.500
Saldo na indexatie	***€ -7.205.200***	***€ -7.120.000***	***€ -4.087.000***	***€ -4.087.000***
Budgetaanpassingen	€ 2.517.808	€ 2.009.808	€ 1.689.808	€ 1.689.808
Nieuw beleid structureel	€ 1.582.000	€ 847.000	€ 940.000	€ 1.275.000
Nieuw beleid incidenteel	€ 1.205.000	€ -	€ -	€ -
Voorstellen met dekking reserve	€ 118.700	€ 43.700	€ 43.700	€ 43.700
Reservedekking	€ -118.700	€ -43.700	€ -43.700	€ -43.700
Besparingen	€ -1.587.709	€ -1.587.709	€ -1.587.709	€ -1.587.709
Totaal voorstgestelde wijzigingen (extra lasten)	*€ 3.717.099*	*€ 1.269.099*	*€ 1.042.099*	*€ 1.377.099*
Saldo voor circulaires	***€ -10.922.299***	***€ -8.389.099***	***€ -5.129.099***	***€ -5.464.099***
Circulaires (september, december en mei)	€ 11.118.000	€ 11.025.000	€ 9.258.000	€ 9.679.000
Stelpost Jeugd eigen bijdrage Meicirculaire	€ -	€ -	€ 1.045.000	€ 1.077.000
Saldo programmabegroting 2026 - 2029	**€ 195.701**	**€ 2.635.901**	**€ 5.173.901**	**€ 5.291.901**

Budgetaanpassingen

In de onderstaande tabel zijn de budgetaanpassingen opgenomen. Budgetaanpassingen zijn noodzakelijke aanpassingen van de budgetten hoger dan de gehanteerde indexeringspercentages of verplichtingen door het wettelijke karakter. Dit kan bijvoorbeeld komen door nieuwe aanbestedingen of doordat de werkelijke kosten harder stijgen dan de indexering.

Programma	Nummer	Titel voorstel	Product	Structureel of incidenteel	Bedrag 2026	Bedrag 2027	Bedrag 2028	Bedrag 2029
Programma 1	1	Gemeenteraadsverkiezingen kosten burgerzaken	001	Incidenteel	€ 40.000	€ -	€ -	€ -
Programma 1	2	Gemeenteraadsverkiezingen kosten griffie	001	Incidenteel	€ 20.000	€ -	€ -	€ -
Programma 1	3	Verhoging inwonerbijdrage GR Stedendriehoek	001	Structureel	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
Programma 2	4	Noodzakelijke budgetaanpassing vaste lasten archeologie	545	Structureel	€ 29.300	€ 29.300	€ 29.300	€ 29.300
Programma 2	5	budgetaanpassing nav kostenoverdracht vaste lasten opengestelde monumenten	543	Structureel	€ 9.108	€ 9.108	€ 9.108	€ 9.108
Programma 2	6	Aanbesteden collectiebeheersysteem, e-depot en website Erfgoedcentrum	543	Incidenteel	€ 75.000	€ -	€ -	€ -
Programma 2	7	Ontwikkelperspectief Stedendriehoek	810	Incidenteel	€ 50.000	€ 50.000	€ -	€ -
Programma 2	8	Advieskosten ruimtelijke plannen	810	Structureel	€ 43.000	€ 43.000	€ 43.000	€ 43.000
Programma 2	9	Warmteproject GAZZ	725	Incidenteel	€ 150.000	€ -	€ -	€ -
Programma 4	10	Budgetaanpassing Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland (GR)	120	Incidenteel	€ 123.000	€ -	€ -	€ -
Programma 4	11	Begeleiding, Respijtzorg en persoonlijke verzorging	621	Structureel	€ 1.115.000	€ 1.115.000	€ 1.115.000	€ 1.115.000
Programma 4	12	Dierenbescherming - Dierenasiel	624	Structureel	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000
Programma 4	13	Begrotingswijziging loonkosten Actief Zutphen	530	Structureel	€ 65.000	€ 65.000	€ 65.000	€ 65.000
Programma 4	14	Inventaris Gymzalen	530	Structureel	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Programma 5	15	Vervangingsbudget applicaties	960	Incidenteel	€ 100.000	€ -	€ -	€ -
Programma 5	16	Kosten licenties Microsoft	960	Incidenteel	€ 270.000	€ 270.000	€ -	€ -
Programma 5	17	Accountantskosten	922	Structureel	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Programma 5	18	Facilitaire kosten	960	Structureel	€ 265.400	€ 265.400	€ 265.400	€ 265.400
Programma 5	19	Verhoging budget thuiswerkplek conform arbo-wetgeving	960	Structureel	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000
					€ 2.517.808	€ 2.009.808	€ 1.689.808	€ 1.689.808

Nieuw beleid structureel

In de onderstaande tabel zijn de voorstellen voor nieuw wenselijk beleid opgenomen. Nieuw wenselijk beleid zijn voorstellen van het college aan de gemeenteraad. In de onderstaande tabel zijn de structurele voorstellen opgenomen. Om ervoor te zorgen dat de voorstellen met betrekking tot de Hanzehof (nummer 24 tot en met 27) zo duidelijk mogelijk worden gepresenteerd hebben wij ervoor gekozen om deze bij elkaar te presenteren (negatieve bedragen zijn baten).

Programma	Nummer	Titel voorstel	Product	Structureel of incidenteel	Bedrag 2026	Bedrag 2027	Bedrag 2028	Bedrag 2029
Programma 1	20	Vuurwerkvrij publieksevenement jaarwisseling	001	Structureel	€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000
Programma 1	21	Verdiepende wijkonderzoeken en buurtanalyses	007	Structureel	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
Programma 2	22	Onderzoeksbudget omgevingsvisie en wonen	810	Structureel	€ 100.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Programma 2	23	Cultuurnota 2025-2028	550	Structureel	€ 440.000	€ 440.000	€ 440.000	€ 440.000
Programma 2	24	Structurele lasten verbouwing Hanzehof vanaf 2032	Meerdere	Structureel	€ 487.000	€ 487.000	€ 487.000	€ 487.000
Programma 2	25	Verschuiving lasten verbouwingsritme Hanzehof	Meerdere	Incidenteel	€ -550.000	€ -1.235.000	€ -1.142.000	€ -807.000
Programma 2	26	Eenmalige afwaardering Hanzehof	Meerdere	Incidenteel	€ -	€ 2.229.000	€ -	€ -
Programma 2	27	Dekking Reserve eenmalige afwaardering	Meerdere	Incidenteel	€ -	€ -2.229.000	€ -	€ -
Programma 3	28	Vrijetijdsagenda Achterhoek 2026 t/m 2028 (achterhoek Toerisme)	562	Structureel	€ 90.000	€ 90.000	€ 90.000	€ 90.000
Programma 4	29	Kinderboerderij de Schouw	624	Structureel	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000
Programma 4	30	Structurele subsidie Cornerstone	624	Structureel	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000
Programma 4	31	Structurele subsidie Stichting Lokaal	624	Structureel	€ 345.000	€ 345.000	€ 345.000	€ 345.000
Programma 5	32	Uitvoeren I-Visie	960	Structureel	€ 320.000	€ 320.000	€ 320.000	€ 320.000
					€ 1.582.000	€ 847.000	€ 940.000	€ 1.275.000

Nieuw beleid incidenteel

In de onderstaande tabel zijn de voorstellen voor nieuw wenselijk beleid opgenomen. Nieuw wenselijk beleid zijn voorstellen van het college aan de gemeenteraad. In de onderstaande tabel zijn de incidentele voorstellen opgenomen.

Programma	Nummer	Titel voorstel	Product	Structureel of incidenteel	Bedrag 2026	Bedrag 2027	Bedrag 2028	Bedrag 2029
Programma 3	33	Verhogen budget St. Ondernemersfonds Binnenstad Zutphen	562	Incidenteel	€ 150.000	€ -	€ -	€ -
Programma 5	34	Invulling amendement Loonsom	960	Incidenteel	€ 1.055.000	€ -	€ -	€ -
					€ 1.205.000	€ -	€ -	€ -

Dekking reserve

In de onderstaande tabel zijn de voorstellen opgenomen welke gedekt kunnen worden vanuit een reeds bestaande reserve.

Programma	Nummer	Titel voorstel	Product	Structureel of incidenteel	Investering	Bedrag 2026	Bedrag 2027	Bedrag 2028	Bedrag 2029
Programma 3	35	Onderwijshuisvesting rentekosten voorbereidingskrediet de Achtsprong	421	Structureel	€ 3.667.150	€ 3.700	€ 3.700	€ 3.700	€ 3.700
Programma 3	36	Onderwijshuisvesting duurzaamheidsmaatregelen	421	Structureel	€ 1.000.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000
Programma 5	37	Vervanging hardware 2026	960	Structureel	€ -	€ 75.000	€ -	€ -	€ -
					€ 4.667.150	€ 118.700	€ 43.700	€ 43.700	€ 43.700

Besparingen

In de onderstaande tabel zijn de voorstellen opgenomen welke leiden tot besparingen of aanvullende inkomsten.

Programma	Nummer	Titel voorstel	Product	Structureel of incidenteel	Bedrag 2026	Bedrag 2027	Bedrag 2028	Bedrag 2029
Programma 4	38	SMI+ jeugdwetvervoer	422/630	Structureel	€ -38.235	€ -38.235	€ -38.235	€ -38.235
Programma 4	39	Huishoudelijke Zorg	622	Structureel	€ -140.000	€ -140.000	€ -140.000	€ -140.000
Programma 4	40	Inkomsten Eigen bijdrage Wmo	624	Structureel	€ -14.000	€ -14.000	€ -14.000	€ -14.000
Programma 4	41	Vraagafhankelijk vervoer	625	Structureel	€ -60.000	€ -60.000	€ -60.000	€ -60.000
Programma 4	42	Wmo individuele hulpmiddelen	623	Structureel	€ -184.474	€ -184.474	€ -184.474	€ -184.474
Programma 5	43	Voordeel aanbesteding verzekeringen	922	Structureel	€ -351.000	€ -351.000	€ -351.000	€ -351.000
Programma 5	44	BTW Compensatiefonds	922	Structureel	€ -800.000	€ -800.000	€ -800.000	€ -800.000
					€ -1.587.709	€ -1.587.709	€ -1.587.709	€ -1.587.709

Bijlagen

Bijlage 1 Aanbiedingsbrief voorjaarsnota

Aanbiedingsbrief voorjaarsnota

Omschrijving (toelichting)

Voor de aanbiedingsbrief verwijzen wij u naar raad.zutphen.nl zaak 1073521.

Bijlage 2 Toezeggingen en moties

Toezeggingen en moties

Omschrijving (toelichting)

In het onderstaande overzicht zijn de toezeggingen en moties nader toegelicht.

Excel-tabel

Nummer	Onderwerp	Inhoud	Verwerkingswijze
		Toezeggingen	
24-15 Raad 11-11-2024	Geen boemerang bezuinigingen	Bij eventuele bezuinigingen wordt inzichtelijk gemaakt wat de financiële en maatschappelijke gevolgen op de lange termijn zullen zijn.	In deze voorjaarsnota hebben wij geen bezuinigingen voorgesteld met financiële of maatschappelijke gevolgen op de lange termijn.
24-14 Raad 11-11-2024	Ingetrokken motie beter begroten	Bij de voorbereidingen van de voorjaarsnota wordt verder vooruitgekeken dan alleen 2026. Bij het voorstel over het proces van de voorjaarsnota 2025, wordt de inhoud van de ingetrokken motie meegenomen.	In de voorjaarsnota hebben we aandacht besteed aan de lange termijn. Doordat de raad het voorstel heeft aangenomen om de meicirculaire in deze voorjaarsnota te verwerken bieden wij een actueel inzicht in onze financiële postie.
		Moties	
2024-M0052 18-11-2024	Buurthuis de Hoven meer dan stenen	1. Met voorrang de sociale wijkanalyse de Hoven op te stellen en op basis hiervan samen met het bestuur van het Buurthuis, het wijkplatform, inwoners en maatschappelijke organisaties een uitvoeringsplan 2026 – 2030 de Hoven te ontwikkelen; 2. In dit plan activiteiten, ondersteuning en hulpverlening op te nemen voor de 0-100 jarigen in de wijk en samenwerkingsafspraken om tot de zogenaamde wijkalliantie te komen;	• Het instrument sociale wijkanalyse is onderdeel van programma Sterke Wijken. Onder die titel wordt momenteel in de startwijk Zuidwijken als eerste aan een sociale wijkanalyse gewerkt. Wijkplatform de Hoven wilde al voor de start van een programma Sterke wijken een nieuw WijkontwikkelIngsplan (WOP) maken, als opvolger van het wijkontwikkelingsplan 2015/2025. In het voorjaar van 2025 is het proces naar een WOP op gang gebracht met een externe procesbegeleider. Voor de technische opzet van het WOP wordt gebruik gemaakt van de opzet van de Sociale Wijkanalyse. Het WOP neemt als vertrekpunt de aanleidingen in de wijk de Hoven. De raadpleging van de wijk vindt plaats voor de zomervakantie van 2025. Voornemen is om het WOP in het najaar naar de raad te brengen • Het WOP als product zal bestaan uit een analyse, een doorkijk naar de toekomst, een advies aan maatschappelijke initiatiefnemers en gemeente en uitvoeringsmaatregelen. Het WOP heeft betrekking op de beleidsopgaven van de gemeente in brede zin, te weten o.m.; sociaal, fysiek, economie, veiligheid, duurzaamheid, onderwijs, cultuur, sport. Het WOP als proces wordt uitgevoerd door een alliantie van partners in de wijk waarvan de bovenwijkse alliantiepartners in Programma Sterke Wijken, te weten Perspectief en Woonbedrijf Ieder1, deel uitmaken. Binnen de alliantie is het Wijkplatform opdrachtgever voor het WOP. De aanpak van het WOP-proces kenmerkt zich door het creëren van draagvlak en activering naar zelfwerkzaamheid

Nummer	Onderwerp	Inhoud	Verwerkingswijze
		3. Op basis van dit plan de dagelijkse coördinatie, beheer en begeleiding van vrijwilligers van het buurthuis, indien nodig, professioneel te regelen; 4. De raad over de eerste verkenning hiervan te informeren bij Voorjaarsnota 2025.	• Voor de omgang met sociaal beheer van het buurthuis zal het WOP als kader gelden. Ondertussen wordt met Stichting Buurthuis nut, noodzaak en vormgeving van het sociaal beheer verkend
2024-M0050 18-11-2024	Woonraad van woningzoekenden	1. Het oprichten van een woningzoekendenraad, waarbij een evenwichtige verdeling wordt gemaakt van de vertegenwoordigers van woningzoekenden, te onderzoeken; 2. In dit onderzoek opties mee te nemen van de mogelijke participatievormen bij beleids- en planvorming voor gebiedsontwikkeling en bouwprojecten van deze woningzoekendenraad; 3. Deze woningzoekendenraad standaard te betrekken bij beleids- en planvorming voor gebiedsontwikkeling en bouwprojecten; 4. Het onder 1. en 2. genoemde onderzoek en punt 3. uit te werken in een	De motie heeft bijgedragen om vanuit lopende gesprekken en social media in contact te komen met woningzoekenden. Dit heeft geleidt tot een club mensen met verschillende achtergronden en woonwensen. Er zijn twee echtparen vertegenwoordigd die willen doorstromen vanuit een koopwoning naar een kleinere woning (koop of huur). Eén alleenstaande dame met een doorstroomwens (van koop naar huur, één thuiswonende starter die wil samenwonen, één jongere die nu vrije sector huurt en wil kopen en een echtpaar en een gezin met een kermisachtergrond. Op 17 febaruari heeft een eerste gesprek plaatsgevonden en na de zomer komt een vervolg. De groep wil graag meedenken bij projecten en beleid. Graag zouden wij deze groep als pilot willen inzetten en eventueel continueren. Wij zouden de raad dan ook willen voorstellen om de motie hiermee af te doen.

Nummer	Onderwerp	Inhoud	Verwerkingswijze
		raadsvoorstel om te behandelen bij de voorjaarsnota in 2025; 5. Over de voortgang en inrichting van de woningzoekendenraad en hun participatie bij beleids- en planvorming voor gebiedsontwikkeling en bouwprojecten jaarlijks in december aan de raad te rapporteren.	
2024-M0041 11-11-2024	Pre mantelzorgwoningen	1. Met voorrang beleid te ontwikkelen gericht op het mogelijk maken van plaatsen van pré- mantelzorgwoningen in onze gemeente; 2. Met een concreet voorstel daarover naar de raad te komen bij de Voorjaarsnota 2025; 3. Indien dit voorstel wordt aangenomen, het betreffende beleid op te nemen in de programmabegroting 2026 zodat de uitvoering van het beleid in 2026 een feit kan zijn.	Het beleid rond mantelzorgwonen is op dit moment in ontwikkeling op Rijksniveau. Om hier correct op aan te kunnen sluiten in de lokale beleidsontwikkeling, wordt hier mee gestart als de beleidslijn op rijksniveau helder is. Dit kan dan worden opgenomen in het volkshuisvestingsprogramma.
2024-M0030	Geen aanvullend krediet meer	1. Om daadwerkelijk realistisch te begroten en het proces van begroten kritisch onder de loep te nemen.	Samen met een werkgroep van de raad zijn wij de financiële spelregels aan het herijken. Hierin wordt specifiek meegenomen op welke wijze wordt omgegaan met het realistisch begroten van investeringskreidienten.

Nummer	Onderwerp	Inhoud	Verwerkingswijze
28-06-2024		2. Te streven naar het niet meer vragen om aanvullend krediet deze periode.	
2024-M0018 22-04-2024	Gevarieerd woonvormen	1. Om bij de begrotingsbehandeling 2025 in de Programmabegroting bij het programma “Wonen en leefbaarheid” bij “ambitie” op te nemen dat woonvormen van eigen initiatief professioneel worden ondersteund, inzichtelijk te maken wat daarvoor wordt gedaan en wat de kosten hiervan zijn; 2. Bij de transformatie van het Baudartius met een voorstel te komen waarin primair het accent op jongerenhuisvesting ligt én experimentele intergenerationele woonvormen; 3. In aanloop naar de nieuwe beleidsregels als pilot een bouwlocatie beschikbaar te stellen, voor niet traditionele woonvormen, die open staat voor alle gegadigde initiatiefnemers en daarbij randvoorwaarden op te stellen zodat het beste plan tot uitvoering komt.	Bij planvorming voor het Baudartius wordt de motie betrokken. Ten aanzien voor CPO wordt in 2025 beleid opgesteld en een locatie gezocht.
2024-M0006	Leegstandsverordening	1. Een raadsvoorstel inzake een leegstandsverordening voor te bereiden en deze ter vaststelling voor te leggen aan	We hebben de langdurige leegstand in beeld gebracht. Dit heeft geresulteerd in een lijst van 184 panden (woningen én niet-woningen) die langer dan 365 dagen leeg staan op basis van de WOZ en waar niemand staat ingeschreven op basis van de BRP. De langdurige leegstand lijkt op basis hiervan beperkt. Om meer zicht op de leegstand te krijgen wordt op dit moment aanvullend

Nummer	Onderwerp	Inhoud	Verwerkingswijze
26-02-2024		de raad. Waarbij de focus ligt op de woningmarkt. 2. Hiervoor ook in overleg gaat met de raad en deskundigen om zo snel mogelijk een voorstel aan de raad voor te leggen na de Omgevingsvisie.	onderzoek gedaan. Daarvoor gaan boa's langs panden die langer dan een jaar leegstaan. Zij zullen van elk pand een rapportje maken met meerdere foto's. In dit rapportje geven zij aan of er sprake is van bewoning en/of verloedering. De boa's bellen aan en zoeken eventueel contact met de buren voor informatie. Aan de hand van de resultaten van het aanvullend onderzoek wordt bepaald welk deel van de leegstand problematisch is. Op basis hiervan wordt vervolgens gewerkt aan een aanpak om de problematische leegstand terug te brengen. Hierin wordt de vraag meegenomen of een leegstandsverordening daar het geschikte middel voor is. De resultaten van het onderzoek worden terug gekoppeld aan de raad.

Bijlage 3 Hanzehof

Financiële verwerking Hanzhof

In de onderstaande tabel zijn de financiële gevolgen van het project Hanzehof inzichtelijk gemaakt voor de periode 2025 tot en met 2032. De impact van het jaar 2026 tot en met 2029 zijn verwerkt in voorstelllen nummer 24 tot en met 27 in hoofdstuk 5. De onderstaande tabel is gelijk aan de aan de raad gepresenteerde tabel tijdens de beeldvormende vergadering over de Hanzehof op 8 mei 2025.

Jaar	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Subsidie Hanzehuis	2.883.000	2.831.000	2.560.000	2.560.000	2.560.000	3.382.000	3.353.000	3.218.000
Kosten Broederenkerk	89.000	91.000	91.000	91.000	91.000	91.000	91.000	91.000
Groot onderhoud	41.000	43.000	43.000	43.000	43.000	426.000	426.000	426.000
Niet begrote onderdelen	-	-	PM	PM	PM	-	-	-
Algemene kosten	83.000	86.000	86.000	86.000	86.000	285.000	285.000	285.000
Kapitaallasten	446.000	446.000	244.000	244.000	244.000	1.616.000	1.616.000	1.616.000
Totale uitgaven	**3.542.000**	**3.497.000**	**3.024.000**	**3.024.000**	**3.024.000**	**5.800.000**	**5.771.000**	**5.636.000**
Huurinkomsten Hanzehof/Muzehof	-262.000	-271.000	-	-	-	-	-	-
Huurinkomsten Hanzehuis	-	-	-	-	-	-	-	-
						1.168.000	1.168.000	1.168.000
Huurinkomsten Broederenkerk	-161.000	-166.000	-166.000	-166.000	-166.000	-145.000	-145.000	-145.000
Totaal opbrengsten	**-423.000**	**-437.000**	**-166.000**	**-166.000**	**-166.000**	**-**	**-**	**-**
						1.313.000	**1.313.000**	**1.313.000**
Verwachte exploitatiesaldo	3.119.000	3.060.000	2.858.000	2.858.000	2.858.000	4.487.000	4.458.000	4.323.000
Af: reeds opgenomen in begroting	3.206.000	3.133.000	3.695.000	3.836.000	3.836.000	3.836.000	3.836.000	3.836.000
Aanvullende structurele kosten	**-87.000**	**-73.000**	**-837.000**	**-978.000**	**-978.000**	**651.000**	**622.000**	**487.000**
Afwaardering grondpositie	-	-	296.000	-	-	-	-	-
Afwaardering te slopen deel bestaande pand	-	-	1.933.000	-	-	-	-	-
Tijdelijke financieringskosten	-	10.000	89.000	323.000	658.000	-	-	-
Aanvullende incidentele kosten	**-**	**10.000**	**2.318.000**	**323.000**	**658.000**	**-**	**-**	**-**

Jaar	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Aanvullende totale kosten (negatief bedrag is een voordeel, positief bedrag zijn extra kosten t.ov. huidige begroting)	**-87.000**	**-63.000**	**1.481.000**	**-655.000**	**-320.000**	**651.000**	**622.000**	**487.000**